

Briselē, 2026. gada 24. jūnijā
(OR. en)

10464/26

**Starpiestāžu lieta:
2025/0543(COD)**

RECH 278
COMPET 761
IND 409
MI 625
EDUC 267
TELECOM 311
ENER 392
ENV 719
CLIMA 325
AGRI 492
TRANS 415
SAN 474
BIOTECH 78
CADREFIN 288
CODEC 1162

"A" PUNKTA PIEZĪME

Sūtītājs: Padomes Ģenerālsekretariāts

Saņēmējs: Padome

Temats: "Apvārsnis Eiropa" aktu pakete: pētniecības un inovācijas
pamatprogramma 2028.–2034. gadam
Pamatprogramma un tās noteikumi par dalību un rezultātu izplatīšanu
– daļēja vispārēja pieeja

Pielikumā pievienots pārskatīts prezidentvalsts teksts.

Visas atsauces summas tiks ierakstītas pēc sarunu noslēgšanas par daudzgadu finanšu shēmu.

Noteikumi iekavās ir izslēgti no daļējās vispārējās pieejas.

Priekšlikums –

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA,

ar ko izveido pētniecības un inovācijas pamatprogrammu “Apvārsnis Eiropa”

**2028.–2034. gadam, nosaka tās dalības un rezultātu izplatīšanas noteikumus un atceļ Regulu
(ES) 2021/695**

(Dokuments attiecas uz EEZ)

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 173. panta 3. punkta, 182. panta 1. punktu, 183. pantu 188. panta otro daļu un 322. panta 1. punkta a) apakšpunktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

pēc leģislatīvā akta projekta nosūtīšanas valstu parlamentiem,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu ¹,

ņemot vērā Reģionu komitejas atzinumu ²,

ņemot vērā Revīzijas palātas atzinumu (1),

saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru,

¹ OV C [...], [...], [...]. lpp.

² OV C [...], [...], [...]. lpp.

tā kā:

- (1) Savienības mērķis ir stiprināt savu zinātniski tehnisko bāzi, stiprinot tādu Eiropas pētniecības telpu (EPT), kurā notiek brīva pētnieku, zinātniskās informācijas un tehnoloģiju aprīte, un mudinot to kļūt konkurētspējīgākai, tostarp rūpniecībā, vienlaikus sekmējot visus pētniecības un inovācijas pasākumus, lai īstenotu Savienības stratēģiskās prioritātes, kuru virsmērķis ir veicināt mieru, Savienības vērtības un tās tautu labklājību. Šajā sakarā EPT turpmākai attīstībai būtu jāpalīdz efektīvi īstenot zināšanu, pētniecības un inovācijas brīvu apriti kā Savienības “piekto brīvību”.
- (2) Lai radītu ietekmi zinātnē, tehnoloģiju jomā, ekonomikā, vides jomā un sabiedrībā un maksimizētu Savienības ieguldījumu pētniecībā un inovācijā pievienoto vērtību, Savienībai būtu jāiegulda pētniecībā un inovācijā, īstenojot pētniecības un inovācijas pamatprogrammu “Apvārsnis Eiropa” 2028.–2034. gadam (“Programma”), kurai būtu jāstiprina līderība un izcilība zinātnes un tehnoloģiju jomā, konkurētspēja, noturība un suverenitāte, ilgtspēja un sociālā kohēzija.
- (2.a) Programmai būtu jāatbalsta zināšanu, inovācijas un tehnoloģiju izcilības radīšana, labāka izplatīšanās un nodošana Savienībā, jāveicina karjeras zinātnē, jāpiesaista un jānotur talanti visos līmeņos un jāsekmē Savienības talantu kopuma pilnīga iesaiste, jāatvieglo kopdarbīgas saiknes un jāstiprina pētniecības un inovācijas ietekme Savienības politikas izstrādē, atbalstā un īstenošanā, kā arī jāatbalsta un jāstiprina inovatīvu un ilgtspējīgu risinājumu apguve un izvēršana Savienībā, kā arī jārisina Eiropas un globālās problēmas sinerģijā ar Eiropas Konkurētspējas fondu. Uzmanība būtu jāpievērš īpašajām vajadzībām, kas izriet no ģeopolitiskajām problēmām.
- (3) [Programmai jābūt cieši saistītai ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) [XXX]* [Eiropas Konkurētspējas fonds]³, izvirzot pētniecību un inovāciju Savienības ekonomikas un ieguldījumu stratēģijas centrā.]

³ OV C [...], [...], [...]. lpp.

- (4) Savienībai būtu arī jācenšas novērst nevienlīdzību un veicināt daudzveidību, iekļautību un dzimumu līdztiesību, kā arī apkarot diskrimināciju saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 8. un 10. pantu un Eiropas Savienības Pamattiesību hartu.
- (4.a) Programmai būtu aktīvi jāveicina publiski finansētu pētījumu rezultātu un zinātnisko pierādījumu izmantošanu politikas veidošanas procesos visos līmeņos, lai sekmētu uz pierādījumiem balstītas publiskās politikas izstrādi. Īpašs uzsvars būtu jāliek uz to, lai nodrošinātu, ka lēmumu pieņēmējiem un iedzīvotājiem ir pieejamas zinātniskās atziņas un ka tās ir tiem noderīgas.
- (4.b) Programmai būtu jāveicina sociālo un humanitāro zinātņu (SHZ) integrācija, apsverot SHZ aspektus visos komponentos un visos plānošanas posmos, savlaicīgi uzraugot SHZ un ziņojot par tām finansētajās pētniecības un inovācijas darbībās.
- (5) Nesenā pieredze liecina, ka strauji mainīgajā ekonomiskajā, sociālajā un ģeopolitiskajā vidē ir vajadzīga elastīgāka daudzgadu finanšu shēma un tās Savienības izdevumu programmas. Šajā nolūkā un saskaņā ar Programmas mērķiem, piešķirot finansējumu, būtu pienācīgi jāņem vērā mainīgās politiskās vajadzības un Savienības prioritātes, kas noteiktas attiecīgajos Komisijas publicētajos dokumentos, Eiropas Parlamenta rezolūcijās un Padomes secinājumos, vienlaikus nodrošinot pietiekamu budžeta izpildes prognozējamību.
- (6) Programmas dalības un rezultātu izplatīšanas, tostarp izvērtēšanas procesu, noteikumi ir izstrādāti, lai vēl vairāk vienkāršotu piekļuvi, veicinātu atvērtību un maksimizētu Savienības finansējuma ietekmi. Valstu kontaktpunktiem (VKP) vajadzētu būt izšķirošai lomai piekļuves vienkāršošanā un atvērtības uzlabošanā, izmantojot mērķtiecīgu saziņu un izplatot informāciju par pamatprogrammu “Apvārsnis Eiropa” potenciālajiem pieteikumu iesniedzējiem, tostarp jaunpienācējiem un jaunām mērķgrupām, tādējādi veicinot iekļaujošu līdzdalību un uzlabojot priekšlikumu kvalitāti. Komisijai būtu jāatbalsta VKP tīkls un jāsadarbojas ar to, lai uzlabotu pakalpojumu konsekvenci un efektivitāti visā Savienībā.

- (7) Programmai būtu jāsekmē tas, ka dalībvalstīs tiek palielināti publiskie un privātie ieguldījumi pētniecībā un inovācijā, tādējādi palīdzot sasniegt vispārējo mērķi – pētniecībā un izstrādē ieguldīt vismaz 3 % no Savienības iekšzemes kopprodukta (IKP) –, un palīdzot novērst inovācijas plaisu Savienībā un attiecībā uz globāliem konkurentiem. Dalībvalstu ieguldījumi pētniecībā un inovācijā būtu jānovērtē, izmantojot satvaru ekonomikas, budžeta, nodarbinātības un sociālās politikas koordinēšanai Savienībā – Eiropas pusgada procesu. Lai sasniegtu šo mērķi, dalībvalstīm un privātajam sektoram Programma būtu jāpapildina ar savām pastiprinātām ieguldījumu darbībām pētniecībā, attīstībā un inovācijā. Savienība ir panākusi stabilu progresu ieguldījumu pētniecībā un izstrādē palielināšanā, tomēr tā atpaliek no citiem pasaules līderiem. Iepriekš minētajā 3 % mērķrādītājā, kas tika izvirzīts pirms vairāk nekā diviem desmitiem gadu, atzīts, ka pētniecība un izstrāde ir zināšanās balstītas sabiedrības pamats un galvenais ilgtermiņa ekonomiskās izaugsmes, produktivitātes un globālās konkurētspējas virzītājspēks. Lai gan mērķrādītājs mudināja vairākas dalībvalstis noteikt savus pētniecības un izstrādes intensitātes mērķus, joprojām pastāv būtiskas atšķirības, jo tikai dažas dalībvalstis ir sasniegušas vai pārsniegušas savus mērķus attiecībā uz ieguldījumiem.
- (8) Izpētes un inovācijas darbību klasifikācijā atbilstoši to tehnoloģiskās gatavības līmenim, ražojumu izstrādes un demonstrēšanas pasākumu klasifikācijā un darbības veidu definīcijās, kas pieejamas uzaicinājumos iesniegt priekšlikumus, attiecīgā gadījumā būtu jāņem vērā ESAO definīcijas, kas attiecas uz tehnoloģiju gatavības līmeni (TGL). Dotācijas darbībām nebūtu piešķiramas, ja pasākumi pārsniedz TGL Nr. 8.

- (9) Eiropas partnerības ir svarīgs instruments Savienības pētniecības un inovācijas prioritāšu īstenošanai. Eiropas partnerību jomas būtu jānosaka, pamatojoties uz Padomē sniegtajām norādēm vai – attiecīgā gadījumā – Padomes padomdevēju struktūru sniegtajām norādēm. Lai novērstu sadrumstalotību un pārklāšanos, Eiropas partnerībās būtu jāievēro stratēģiska, uz portfeli balstīta pieeja, lai uzlabotu saskaņotību, nodrošinātu papildināmību un optimizētu Savienības resursu izmantošanu. Dalībvalstīm būtu jāuzņemas svarīga loma Eiropas partnerības portfeļa noteikšanā, atlasē un izstrādē, kā arī tā īstenošanā. Portfeļa noteikšana būtu jāpabeidz pietiekami savlaicīgi plānošanas perioda sākumā, lai varētu pieņemt valstu un reģionālos lēmumus par ieguldījumiem. Eiropas partnerību pamatā vajadzētu būt stratēģiskajām pētniecības un inovācijas programmām, kas atspoguļo Savienības prioritātes un pārvērš tās konkrētās darbībās visā vērtības ķēdē, jo īpaši ieviešanas tirgū darbībās un ceļos, kas būtu jāatbalsta ar citiem avotiem, piemēram, EKF. Izveides dokumentiem būtu jānodrošina skaidrs un juridiski pamatots satvars partneru sadarbībai, tostarp to attiecīgajiem uzdevumiem, tiesībām un pienākumiem, ar detalizētāku juridisko un finansiālo kārtību, jo īpaši attiecībā uz ieguldījumiem no partneriem, kas nav Savienība, un attiecīgā gadījumā to paredzot papildu nolīgumos.
- (9.a) Lai nodrošinātu Programmas efektīvu, lietderīgu un pārredzamu īstenošanu, uzraudzību un izvērtēšanu, darbības saistībā ar Eiropas partnerībām būtu jāīsteno, izmantojot vienotas piešķiršanas procedūras, tostarp uzaicinājumu iesniegt priekšlikumus, izvērtēšanas, atlases un uzraudzības procedūras. Vienotām piešķiršanas procedūrām būtu jāsamazina administratīvais slogs un īstenošanas sadrumstalotība atbalsta saņēmējiem un jāveicina visaptveroša uzraudzība un datu vākšana, tādējādi stiprinot pārskatatbildību un uzlabojot pārredzamību.
- (9.b) Partneri, kas nav Savienība, var būt no publiskā un/vai privātā sektora; gadījumos, kad šādas partnerības ir noslēgtas ar pārstāvības organizācijām (piemēram, nozares apvienībām), arī šo organizāciju locekļi būtu jāuzskata par partneriem Eiropas partnerības nolūkos.

- (9.c) Lai nodrošinātu saskaņotu dzīves cikla pieeju Eiropas partnerībām, katrā partnerībā būtu jāiekļauj *ex ante* izejas stratēģija un pasākumi pamatprogrammas finansējuma pakāpeniskai izbeigšanai. Šādām stratēģijām būtu jāsniedz uz nākotni vērstas pārdomas par to, kā partnerības mērķus, darbības un rezultātus var uzturēt, pārveidot vai pārtraukt ārpus Savienības atbalsta, nodrošinot sakārtotu pāreju un galveno rezultātu saglabāšanu, vienlaikus ļaujot darbību iespējamu turpināšanu, izmantojot citas Savienības programmas, valsts finansējumu vai privātos ieguldījumus.
- (10) [Eiropas partnerībām, arī kopuzņēmumu veidā, kā būtiskam instrumentam, ar ko panākt rūpniecības iesaisti un ieguldījumus kopdarbīgā pētniecībā un inovācijā, būtu jāveicina Eiropas Konkurētspējas fonda politikas logu konkrētu politikas mērķu sasniegšana, un vajadzības gadījumā, lai sasniegtu šos mērķus, partnerības ar fonda starpniecību būtu jāatbalsta.]
- (12.a) ES misiju jomas, kas saistītas ar klimata pārmaiņām, vēzi, okeānu atjaunošanu, augsnes veselību un klimatneitrālu un viedu pilsētu attīstību, tika noteiktas Regulā (ES) 2021/695 ar mērķi risināt šīs problēmas ar skaidriem, noteiktā laikā sasniedzamiem mērķiem. ES misijām būtu jāpaātrina inovatīvu risinājumu izstrāde, attīstība un ieviešana un jāpalīdz radīt pirmtirgus jauniem ražojumiem un pakalpojumiem. Pēc vairāku gadu ieguldījumiem pētniecībā un inovācijā ar mērķi izstrādāt vajadzīgās revolucionārās tehnoloģijas, pakalpojumus, produktus un sociālās inovācijas, ir pienācis laiks nodrošināt labāko risinājumu izvēšanu un ieviešanu. EKF politikas logi ir unikāla iespēja nodrošināt, lai tiktu aptverta visas vērtības ķēde un sasniegti misiju mērķi. Lai gan neatrisinātās pētniecības un inovācijas vajadzības joprojām būtu jāintegrē turpmākajās sadarbības pētniecības un inovācijas darba programmās, kas līdz 2030. gadam jāatbalsta ar šo Programmu, aktīva ieviešana augstākos TGL līmeņos būtu jācenšas panākt, izmantojot EKF instrumentus un citas Savienības programmas. Atbalsts pētniecības un inovācijas darbībām Jaunajā Eiropas “Bauhaus” (*NEB*) mehānismā pamatprogrammas “Apvārsnis Eiropa” ietvaros būtu jāpapildina ar darbībām, kuru mērķis ir izvēšana citu Savienības programmu ietvaros.

- (13) Eiropas Pētniecības padomei (EPP) būtu jānodrošina pievilcīgs un elastīgs finansējums, tādējādi dodot iespēju talantīgiem un radošiem individuāliem pētniekiem (liekot uzsvāru uz karjeras agrīnu posmu) daudzsoļošākajās zinātnes avangarda jomās visās nozarēs. Šī apņemšanās attiecībā uz augšupējiem, pētnieku ierosinātiem pētījumiem, kas atlasīti Savienības mēroga konkurencē, pamatojoties tikai uz izcilības kritēriju, un ir atvērti talantīgiem cilvēkiem neatkarīgi no valstspiederības vai izcelsmes, ir ļoti būtiska, lai stiprinātu Eiropu kā pasaulē vadošo pētniecības un inovācijas centru un vēl vairāk piesaistītu un noturētu pasaules spožākos prātus. EPP būtu jāturpina attīstīt un stiprināt informēšanas un sadarbības pasākumus, lai palielinātu EPP pamanāmību labākajiem pētniekiem Savienībā un no pārējās pasaules.
- (14) Zināšanās balstītā pasaules ekonomikā Savienības ilgtermiņa konkurētspējai, līderībai zinātnes un tehnoloģiju jomā un spējai risināt Eiropas mēroga un globālas problēmas pirmām kārtām jābūt balstītai uz tās spēju sagatavot, piesaistīt un noturēt augstprasmīgu un, ievērojot drošības apsvērumus, starptautiskā līmenī saistītu pētniecības darbaspēku visā Savienībā. Stratēģiskie ieguldījumi izcilos pētniekos, viņu apmācībā, mobilitātē un karjeras izredzēs gan akadēmiskajā vidē, gan ārpus tās, ir ļoti nozīmīgi, lai veicinātu zinātniskus sasniegumus, kuri sekmē inovāciju, ekonomikas, sabiedrības un vides noturību un sabiedrības labklājību. Saskaņā ar Eiropas pētnieku hartas principiem Marijas Kirī vārdā nosauktajām darbībām (*MSCA*) ir būtiska nozīme šā mērķa sasniegšanā. Programmai būtu jāstiprina saiknes starp pētniecību veicošām organizācijām, universitātēm un citām augstākās izglītības un apmācības iestādēm un inovācijas ekosistēmām, tostarp privāto sektoru. Tai būtu jāpalīdz pabeigt Eiropas pētniecības telpas izveidi un attīstīt sinerģiju ar Eiropas izglītības telpu tās augstākās izglītības dimensijā, tostarp, izmantojot Eiropas universitāšu alianses un *Erasmus+*. Tai būtu jāatbalsta Eiropas augstākās izglītības nozares spējas konkurēt ar partneriem visā pasaulē attīstība, īstenojot sadarbību, atbalstot, piesaistot un noturot talantus un piesaistot vairāk privāto ieguldījumu.

- (14.a) *MSCA* būtu jāveicina visu ES dalībvalstu kā vadošo globālo galamērķu pievilcība izcilībā balstītai pētniecībai un inovācijai, vienlaikus nodrošinot vienlīdzīgu attieksmi un salīdzināmu pirktspējas paritāti *MSCA* pētniekiem neatkarīgi no valsts, kurā tie veic pētniecību. Tāpēc būtu attiecīgi jānosaka vienkāršotas izmaksu iespējas *MSCA* īstenošanai. Valstu korekcijas koeficienti un iztikas pabalsta līmeņi būtu jāatjaunina reizi divos gados, pamatojoties uz jaunākajiem pieejamajiem *Eurostat* datiem, lai ņemtu vērā dzīves dārdzības un dzīves līmeņa atšķirības. Valstu korekcijas koeficientiem ES dalībvalstīm un asociētajām trešām valstīm var piemērot minimālo robežvērtību.
- (14.b) Kopdarbīgām pētniecības un inovācijas darbībām būtu jānodrošina līdzsvarota pieeja starp augšupējām darbībām un iepriekš noteiktiem tematiem. Lai uzturētu ilgtermiņa redzējumu par Savienības līderību pētniecības un inovācijas jomā, augšupējas darbības var arī atbalstīt ar plaša mēroga un pētnieku virzītām sadarbības iniciatīvām. Lai līdzsvarotu zinātnes sadrumstalotību, tām būtu pienācīgi jāņem vērā nepieciešamība apkopot izcilību visā ES un veicināt jaunus sadarbības modeļus, apvienojot gan vispāratzītus, gan jaunus izcilības centrus.

- (15) Eiropas Inovācijas padomei (EIP) būtu jāstimulē dziļo tehnoloģiju tirgu veidojoša inovācija. Tai būtu jāapzina, jāattīsta un jāizvērs šādas dziļo tehnoloģiju inovācijas, izmantojot savus instrumentus. Ar saskaņota un racionalizēta atbalsta palīdzību EIP būtu jānovērš pašreizējais publiskā atbalsta un privāto ieguldījumu trūkums revolucionāru tehnoloģiju un dziļo tehnoloģiju inovācijas jomā. EIP būtu jācenšas ar saviem instrumentiem savienot, integrēt un paātrināt novatora pāreju no pētniecības uz tirgu un jānodrošina iespēja Savienībai veidot vadošos uzņēmumus jaunās tehnoloģiju jomās, lai sasniegtu tās sociālekonomiskos mērķus un izvairītos no atkarības no citiem pasaules reģioniem. Īpaša uzmanība būtu jāpievērš tam, lai atbalstītu sieviešu vadītus un jauniešu vadītus revolucionārus un dziļo tehnoloģiju jaunuzņēmumus un atvieglotu to piekļuvi finansējumam un mentorēšanai. EIP būtu jāatbalsta augsta riska inovācijas ar augstu potenciālu un uzņēmumi, kas rada tādus tehnoloģiskus, ar zinātni saistītus, finansiālus, pārvaldības vai tirgus riskus, ka tie vēl netiek uzskatīti par rentabliem un tāpēc nevar piesaistīt nepieciešamo ieguldījumu līmeni tirgū, lai iegūtu globālu konkurētspēju. Tam būtu jāietver gan “atvērta” (augšupēja), gan “problēmu” virzīta pieeja, īstenojot koordināciju ar Eiropas Konkurētspējas fondu un tā politikas logiem. EIP pieejā būtu jāiekļauj proaktīvas problēmu pārvaldības elementi, piemēram, augsta riska projekti, kas tiek atbalstīti pa posmiem vai pārtraukti, izmantojot portfela pieeju, kuru pārrauga programmu vadītāji, un būtu jāpieļauj iespēja veikt inovatīvu iepirkumu. Tai būtu jāpaplašina šī EIP pieeja, lai atbalstītu jaunuzņēmumus aizsardzības un divējāda lietojuma preču jomā un to attīstību, kas darbojas, pilnvērtīgi papildinot EKF *InvestEU* instrumentu, EKF politikas logu “Noturība un drošība, aizsardzības industrija un kosmos” un ES aizsardzības inovācijas shēmas (*EUDIS*) un *CASSINI* (kosmosa uzņēmējdarbības iniciatīva) darbības. Īstenošana būtu jāveic, nodrošinot sinerģiju ar Eiropas Konkurētspējas fondu. Attiecībā uz EIP darbībām, kas saistītas ar aizsardzību, tam būtu jāietver regulāra informācijas apmaiņa ar Programmas komitejas sastāvu, kas atbild par “Noturību un drošību, aizsardzības industriju un kosmosu”, lai nodrošinātu Eiropas aizsardzības tehnoloģiskās un industriālās bāzes konkurētspējas stiprināšanu. Tam būtu jāietver arī pilnīga saskaņošana ar EKF noteikumiem, kas saistīti ar atbalsttiesīgo subjektu izveidi un kontroli, lai nodrošinātu Savienības un tās dalībvalstu drošības un aizsardzības intereses.

- (15.a) EIP shēmas “*Plug-in*” izstrāde un reģionālo, valsts un ES finansēšanas struktūru un programmu sertifikācija EIP shēmai “*Plug-in*” būtu jāīsteno ar minimālu administratīvo slogu pieteikumu iesniedzējām programmām, un tai būtu jāietver skaidra pievienotā vērtība potenciālajiem pieteikumu iesniedzējiem.
- (15.b) Visos īstenošanas posmos būtu jānodrošina papildināmība un sinerģija starp EIP fondu un EKF. EKF *InvestEU* instruments būtu jo īpaši jāīsteno īstenošanas partneriem, kuri tieši vai ar finanšu starpnieku starpniecību ir atbildīgi par ieguldījumu atlasī, izmantojot riska dalīšanas budžeta garantijas un finanšu instrumentus. EKF *InvestEU* instruments var atbalstīt jebkuru ekonomiski dzīvotspējīgu galasaņēmēju un ieguldījumus jebkurā to izstrādes posmā no sākuma (sagatavošanas finansējums un agrīna izaugsme) līdz izvēršanai, kā arī visas tehnoloģijas, tostarp revolucionāras. Galasaņēmējiem pārskaitāmais Savienības atbalsts var būt dažādu veidu, piemēram, aizdevumi, garantijas, kvazikapitāls un kapitālieguldījumi. EIP fondam būtu jāsniedz tiešs kapitālieguldījumu atbalsts uzņēmumiem. EIP fonda lēmumos par ieguldījumiem būtu jāiekļauj novērtējums, lai nodrošinātu, ka EIP fonds ieguldīs galasaņēmējos (parasti dziļo tehnoloģiju jaunuzņēmumos), kuri nevar apmierināt visas savas finansējuma vajadzības no tirgus avotiem vai no EKF, ņemot vērā riska līmeni, kas saistīts ar jaunām tehnoloģijām un/vai jauniem tirgiem. EIP uzņēmējdarbības paātrināšanas pakalpojumi var sniegt nefinansiālu atbalstu EIP atbalsta saņēmējiem un galasaņēmējiem un pievērsties to konkrētajām dziļo tehnoloģiju un revolucionāras inovācijas vajadzībām, savukārt EKF konsultācijas projektos var sniegt plašākus konsultāciju pakalpojumus, lai atbalstītu plašāku atbalsta saņēmēju loku. Būtu jārada sinerģija, lai EIP instrumenta “*Accelerator*” un EIP fonda galasaņēmēju darbību izvēršanas posmā varētu finansēt no EKF *InvestEU* instrumenta, ja tie atbilst nosacījumiem. Šī papildināmība tiks nodrošināta, piemēram, sadarbojoties Konsultatīvajai padomei par EKF *InvestEU* instrumentu un EIP valdei.
- (16) Dziļo tehnoloģiju izvēršanas finansējums no Eiropas Fonda augošiem uzņēmumiem, par ko paziņots ES jaunuzņēmumu un augošu uzņēmumu stratēģijā, kas pieejams laikā, kad stājas spēkā šī regula, būtu jāizmanto saskaņā ar DFS 2021.–2027. gadam noteikumiem. Viss finansējums augošiem uzņēmumiem saskaņā ar DFS 2028.–2034. gadam būtu jāīsteno saskaņā ar EKF.

- (17) Kopīgajam pētniecības centram (*JRC*) būtu jāturpina nodrošināt neatkarīgi zinātniskie pierādījumi un tehniskais atbalsts Savienības politikām visā politikas ciklā. *JRC* tiešās darbības būtu jāīsteno elastīgi, efektīvi un pārredzami, ņemot vērā Savienības politiku vajadzības un dalībvalstu un citu *JRC* lietotāju attiecīgās vajadzības un nodrošinot Savienības finanšu interešu un stratēģiskās autonomijas aizsardzību. [*JRC* būtu jāturpina radīt papildu resursus, ko tas var izmantot, lai atbalstītu savas zinātniskās un tehniskās darbības.]
- (18) Programmai būtu jānodrošina, ka efektīvi tiek veicinātas un aizsargātas Eiropas Pētniecības telpas un Pētniecības un inovācijas pakta visas vērtības un principi ⁴. Konkrētāk, Programmai būtu jānodrošina visiem vienlīdzīgu iespēju efektīva veicināšana un dzimumu līdztiesības aspekta īstenošana, tostarp tas, ka dzimuma aspekts tiek pēc noklusējuma iekļauts pētniecības un inovācijas saturā. Tās mērķim jābūt risināt jautājumus, kas saistīti ar dzimumu līdzsvara trūkuma cēloņiem. Īpaša uzmanība būtu jāvelta tam, lai nodrošinātu dzimumu līdzsvaru izvērtēšanas darba grupās un citās attiecīgās konsultatīvās struktūrās, tādās kā valdes un ekspertu grupas.
- (19) Ar Programmu būtu jāatbalsta Eiropas pētniecības un tehnoloģiju infrastruktūru ekosistēma, sniedzot ieguldījumu Savienības stratēģiskajās prioritātēs un rīcībpolitikās un nodrošinot Eiropas pievienoto vērtību ar saskaņotu ilgtermiņa plānošanu un koordinētiem ieguldījumiem ar dalībvalstīm. Būtu pienācīgi jāņem vērā darbs, ko veic Eiropas Pētniecības infrastruktūru stratēģijas forums (*ESFRI*) (un jebkurš cits tehnoloģiju infrastruktūru stratēģijas forums). Mērķis ieguldījumam līdz 20 % apmērā no būvniecības vai būtiskas modernizācijas izmaksām ir atbalstīt saskaņotu Savienības nozīmes pētniecības un tehnoloģiju infrastruktūru portfeli, papildinot dalībvalstu infrastruktūras, lai veicinātu zinātnisko un tehnoloģisko izcilību un konkurētspēju, atbalstot pētniecības un inovācijas cikla nepārtrauktību no fundamentālās pētniecības un zinātkāres virzītas pētniecības līdz lietišķajai pētniecībai un ieviešanai sabiedrībā un tirgū.

⁴ Padomes Ieteikums (ES) 2021/2122 (2021. gada 26. novembris) par Eiropas Pētniecības un inovācijas paktu (OV L 431, 2.12.2021., 1. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reco/2021/2122/oj>).

- (20) Ar Programmu būtu jāīsteno konkrēti pasākumi, lai atbalstītu spēju veidošanu [paplašināšanas valstīs] un stiprinātu sadarbības saiknes un zināšanu valorizāciju visā Savienībā, uzlabojot pētniecības un inovācijas potenciālu [paplašināšanas un pārejas valstīs], tādējādi veidojot saskaņotāku un integrētāku Eiropas pētniecības un inovācijas sistēmu un palīdzot sasniegt mērķi ieguldīt pētniecībā un izstrādē vismaz 3 % no IKP. Šo darbību mērķis būtu arī veicināt privāto rīcībspēku pētniecības un inovācijas spēju izaugsmi, lai vadītu pāreju uz augstāku pētniecības, attīstības un inovācijas intensitāti paplašināšanas un pārejas valstīs. Atbalstam saskaņā ar šiem pasākumiem būtu jāveicina noturīga augšupēja konverģence pētniecības un inovācijas spēju jomā un jābalstās uz progresu, ko valstis panākušas to turpmākā attīstībā. Šis progress būtu regulāri jānovērtē, izmantojot objektīvus datus Programmas stratēģiskā procesa ietvaros, lai tādējādi nodrošinātu skaidru ceļu, kā galu galā izkļūt no paplašināšanas komponenta. [Laikposmā no 2021. līdz 2027. gadam atbalsttiesīgās dalībvalstis visā Programmas darbības laikā būtu jāsadala divās grupās, pamatojoties uz inovācijas rezultātu pārskata rādītāju un relatīvo finansiālo atdevi uz nacionālo kopienākumu (NKI) uz vienu iedzīvotāju, pēc šādiem kritērijiem: i) pamatprogrammā “Apvārsnis Eiropa” “pārejas valstis” ir valstis, kuru inovācijas rezultātu pārskata rādītājs (2023.–2025. g.) pārsniedz 75 % no Savienības vidējā rādītāja un relatīvā finansiālā atdeve uz NKI (2021.–2025. g.) uz vienu iedzīvotāju ir pozitīva; ii) “paplašināšanas valstis” ir visas pārējās dalībvalstis, kas ir atbalsttiesīgas 2021.–2027. gada periodā.]

- (21) Atzīstot ieguvumus, ko sniedz starptautiskā sadarbība, lai cita starpā risinātu kopīgas tehnoloģiskas, ekonomiskas, vides un sabiedrības problēmas, Programmai būtu jāveicina sadarbība ar trešām valstīm. Starptautiskās sadarbības pamatā vajadzētu būt kopīgām vērtībām un principiem, un tai būtu jāpalīdz stiprināt Savienības konkurētspēju, suverenitāti un izcilību pētniecības un inovācijas jomā, tostarp tās lomu globālajā zinātnes diplomātijā un spēju piesaistīt un noturēt labākos talantus no visas pasaules. Pieejas centrā jābūt ģeopolitiskiem apsvērumiem, tai skaitā ekonomiskajai un pētniecības drošībai, un būtu jāapsver dažādu līmeņu sadarbība, pamatojoties uz vispārēju novērtējumu par ieguvumiem, ko Savienība varētu gūt savu prioritāšu un globālo problēmu risināšanai, vienlaikus aizsargājot Savienības vērtības un intereses, tādējādi abu pušu labā aktīvi un stratēģiskāk padziļinot sadarbību ar uzticamām līdzīgi domājošām valstīm. Pilnīgai vai daļējai asociācijai attiecībā uz Programmu arī turpmāk jābūt visaptverošākajai sadarbības formai. Trešām valstīm būtu jāietver arī Eiropas mikrovalstu kategorija (Andoras Firstiste, Monako Firstiste, Sanmarīno Republika un Vatikāna Pilsētvalsts), ja ar minēto valsti ir spēkā attiecīgi starptautiskie nolīgumi un saskaņā ar tajos paredzētajiem nosacījumiem. Attiecībā uz EIP ar aizsardzību saistītajām darbībām jāparedz, ka finansējumu var saņemt tikai trešās valstīs iedibināti subjekti, kas piedalās Eiropas Konkurētspējas fonda aizsardzības darbībās saskaņā ar tā 50. pantu. Lemjot par trešo valstu dalību, ir jāievēro attiecīgās Eiropas Parlamenta, Padomes un Komisijas prerogatīvas saskaņā ar LESD 218. pantu.

- (22) Lai stiprinātu Savienības stratēģisko autonomiju un ilgtermiņā nodrošinātu ilgtspējīgu ekonomikas izaugsmi, ir būtiski stiprināt tās globālo konkurētspēju, vienlaikus aizsargājot tās stratēģiskos aktīvus, tehnoloģijas un intereses, kā izklāstīts Eiropas ekonomiskās drošības stratēģijā ⁵. Regulas (ES, *Euratom*) 2024/2509 136. pants, ko papildina Regulas (ES) XXX [Eiropas Konkurētspējas fonds] 10. pants, veicina Savienības konkurētspēju un aizsargā tās ekonomisko drošību. Šo noteikumu piemērošanai Programmas vajadzībām būtu jānodrošina atbilstīgs tiesiskais regulējums, lai vajadzības gadījumā varētu paredzēt īpašus nosacījumus attiecībā uz piešķiršanas procedūrām, kas veicina konkurētspēju, pamatojoties uz izcilu pētniecību un inovāciju, un aizsargā Savienības intereses un stratēģisko autonomiju, tai skaitā pētniecības drošības pasākumus ar mērķi aizsargāt pētniecības darbības, personālu un iestādes, ierobežot dalību vai aizsargāt rezultātus un nodrošināt saskaņotību un konsekveni ar īpašiem noteikumiem par Eiropas Konkurētspējas fonda logiem. Attiecīgā gadījumā būtu jāpiemēro uz risku balstīta pieeja, lai nodrošinātu, ka ar pētniecību un inovāciju saistītie riski tiek apzināti, novērtēti un novērsti, īstenojot samērīgus un efektīvus pasākumus ⁶. Saskaņā ar Finanšu regulas 136. pantu drošības labad augsta riska piegādātājiem piemērojami attiecināmības ierobežojumi. Attiecīgajās darba programmu daļās būtu jānorāda jebkādi ierobežojumi to partneru dalībai, kuri ir no valstīm, kas nav ES dalībvalstis, vai no ES vienībām, kuras daļēji vai pilnībā kontrolē vienības, kas nav ES vienības. Komisijai būtu jānodrošina atbilstošs satvars, procedūras, norādījumi un atbalsts, lai nodrošinātu pētniecības drošības prasību konsekventu, efektīvu un samērīgu piemērošanu visos Programmas īstenošanas posmos, tostarp attiecīgā gadījumā drošības pašnovērtējumu un sākotnēju drošības pārvaldības plānu, kurā apzinātas visas pieteikuma iesniedzēja drošības problēmas.

⁵ Kopīgs paziņojums Eiropas Parlamentam, Eiropadomei un Padomei par Eiropas ekonomiskās drošības stratēģiju (JOIN(2023) 20 final), Brisele, 20.6.2023.

⁶ Padomes Ieteikums (2024. gada 23. maijs) par pētniecības drošības stiprināšanu (C/2024/3510).

- (22.a) Pasaules līmeņa pētniecības un inovācijas pamatā ir atvērtība, sadarbība un akadēmiskā brīvība. Tomēr, pieaugot starptautiskajai spriedzei un pētniecības un inovācijas ģeopolitiskajai nozīmei, Eiropas pētniecības drošība kļūst arvien neaizsargātāka. Kritiski svarīgu zināšanu un tehnoloģiju nevēlama nodošana, ļaunprātīga trešo valstu ietekme uz pētniecību, kā arī ētikas un integritātes pārkāpumi var negatīvi ietekmēt Savienības vai vienas vai vairāku dalībvalstu intereses. Tas varētu ietekmēt Savienības un tās dalībvalstu drošību vai pārkāpt Savienības vērtības un pamattiesības, kas noteiktas Līgumā par Eiropas Savienības darbību (“LESD”) un Eiropas Savienības Pamattiesību hartā (“Harta”). Lai uzturētu un veicinātu atvērtu un drošu sadarbību, ir būtiski atbalstīt Savienības pētniecības un inovācijas nozari un dot tai iespējas apzināt, mazināt un novērst riskus, kas var apdraudēt Eiropas pētniecības drošību un tehnoloģiju noturību vai radīt riskus stratēģiskajām pētniecības un tehnoloģiju infrastruktūrām. Lai to panāktu, Pamatprogrammā ir proporcionāli un mērķtiecīgi jāpiemēro instrumenti, kas paredzēti Regulas [EKF] 10. panta 2. un 3. punktā. Šie aizsardzības pasākumi ir nepieciešami, lai sadarbotos droši un pēc iespējas atvērtāk.
- (23) Ņemot vērā augošos riskus, kas saistīti ar klimata pārmaiņām, dabas katastrofām, ārkārtējām situācijām veselības jomā un globāliem veselības apdraudējumiem, tehnoloģiskiem negadījumiem, mainīgiem drošības apdraudējumiem un citiem traucējumiem, ir būtiski uzlabot Savienības un dalībvalstu spēju paredzēt krīzes un katastrofas, sagatavoties tām un reaģēt uz tām. Programmai būtu jāatbalsta pētniecība, kas stiprina katastrofu riska un krīžu pārvarēšanu, jāveic ieguldījumi klimatnoturībā un jāuzlabo vitāli svarīgu sabiedrības funkciju noturība, kā arī jāveido noturīgāka, drošāka un labāk sagatavota Savienība atbilstīgi Eiropas sagatavotības savienības stratēģijai.
- (24) Darbībām būtu jāparāda, cik svarīgi ir novērst dramatisko bioloģiskās daudzveidības zudumu un veicināt dabas, ekosistēmu un to pakalpojumu saglabāšanu un atjaunošanu. Ir nepieciešams darbībās integrēt vides zinātni, lai izvairītos no kaitējuma videi, uzturētu tīru vidi un atjaunotu veselīgas ekosistēmas, ņemot vērā pieeju “Viena veselība”.

- (25) Programmā ir atzīts, ka klimata pārmaiņas ir viena no lielākajām pasaules sabiedrības problēmām, un klimatrīcība ir konkurētspējas, kā arī sabiedrības un vides noturības virzītājspēks. Darbībām būtu jāparāda, ka ir būtiski cīnīties pret klimata pārmaiņām, lai panāktu pārkārtošanos uz klimatneitralitāti atbilstīgi Savienības rīcībpolitikām un saistībām.
- (26) Ļoti būtiska ir Programmas īstenošanas vienkāršošana, lai nodrošinātu tās pieejamību un efektivitāti, pirmām kārtām samazinot administratīvo slogu, tostarp ziņošanas prasības, atbalsta saņēmējiem un līdz minimumam samazinot kļūdu risku. Šajā nolūkā Programmā, kad tas ir atbilstoši, būtu jāizmanto fiksētas summas. Ja to pamato darbības specifiskās iezīmes vai mērķi, joprojām vajadzētu būt iespējamam finansējumam, kura pamatā ir faktisko attiecināmo izmaksu atlīdzināšana. Turpinot centienus saistībā ar iepriekšējām pamatprogrammām, lai racionalizētu finansēšanas noteikumus un sniegtu dalībniekiem skaidru informāciju nolūkā līdz minimumam samazināt kļūdas, būtu jāturpina vienkāršot arī personāla izmaksu atlīdzināšana, ierosinot iespēju izmantot personāla vienības izmaksas, kad tas palīdz samazināt sarežģītību dalībniekiem un atvieglo ziņošanu. Personāla vienības izmaksu iespējas pievilcība būtu jāpalielina, nodrošinot taisnīgu izmaksu segšanu.
- (26.a) Priekšlikumi arī turpmāk būtu jāatlasa uz neatkarīgu ārējo ekspertu vērtējuma pamata. Izvērtēšanas process būtu jāizstrādā tā, lai izvairītos no interešu konfliktiem un neobjektivitātes, tostarp dzimumneobjektivitātes. Lai saņēmējiem vienkāršotu pieteikšanās procesu, būtu jāapsver divposmu iesniegšanas procedūra, tostarp gadījumos, kad, pamatojoties uz pieejamajiem datiem, ir gaidāms liels skaits priekšlikumu. Ja tas ir lietderīgi un pamatoti ar pārliecinošiem datiem, anonimizēti priekšlikumi būtu jāizvērtē izvērtēšanas pirmajā posmā. Komisijai arī turpmāk izvērtēšanas procesā attiecīgā gadījumā būtu jāiesaista neatkarīgi novērotāji. Komisijai vai attiecīgajai finansēšanas struktūrai būtu jāveic piemēroti pasākumi, lai panāktu, ka ekspertu grupu un darba izvērtēšanas grupu sastāvs ir līdzsvarots no prasmju, pieredzes un zināšanu viedokļa, tostarp specializācijas jautājumos, jo īpaši saistībā ar sociālajām un humanitārajām zinātnēm, ģeogrāfisko pārstāvību un dzimumu, ņemot vērā situāciju attiecīgās darbības jomā.

- (27) Lai ņemtu vērā īpašu organizatorisko struktūru, sevišķi pētniecības un inovācijas darbībās, jābūt iespējai kā attiecināmās izmaksas deklarēt trešo pušu ieguldījumus natūrā. Lai stimulētu rezultātu valorizāciju, būtu jāprecizē, ka tās nav ieskaitāmas darbības ieņēmumos.
- (28) Lai stiprinātu Savienības konkurētspēju un maksimizētu rezultātu izmantošanu un ieviešanu kopumā, atbalsta saņēmējiem, kuriem pieder rezultāti, būtu savi rezultāti jāpārvalda saskaņā ar tiem šajā regulā noteiktajiem pienākumiem attiecībā uz valorizāciju un izplatīšanu. Minētos pienākumus var pielāgot attiecīgi darba programmā vai dotācijas nolīgumā, pamatojoties uz politikas apsvērumiem, arī Savienības stratēģiskajām interesēm, piemēram, ekonomisko drošību, tehnoloģisko suverenitāti un noturību, taču būtu jāietver prasības aizsargāt rezultātus, nodrošināt piekļuvi tiem un tos valorizēt un darīt publiski pieejamus, ja tas ir samērīgi un pamatoti, tai skaitā, izmantojot atvērtās zinātnes praksi. Lai atvieglotu un paātrinātu valorizācijas procesu, būtu jāievieš atbalsta instrumenti un rīki saskaņā ar Komisijas valorizācijas stratēģiju, kas izstrādāta Eiropas Konkurētspējas fonda paspārnē, un jebkāds šāds atbalsts un pakalpojumi būtu jāparedz Eiropas Konkurētspējas fonda regulas III nodaļā.
- (29) Ir vajadzīgi atbalsta pasākumi, lai stiprinātu un labāk savienotu inovācijas ekosistēmas. Ar šādiem saskaņotiem un racionalizētiem pasākumiem būtu jāatbalsta darbības, lai radītu un stiprinātu konkurētspējīgas, stabilas un savienotas inovācijas ekosistēmas un uzlabotu pamatnosacījumus, īstenojot sadarbību un zināšanu apmaiņu. Ar šiem pasākumiem būtu jāatbalsta arī Eiropas Inovāciju un tehnoloģiju institūta (EIT) zināšanu un inovāciju kopienas (ZIK). Šādiem pasākumiem būtu jāsavieno valstu, reģionālās un vietējās ekosistēmas, jāsekmē pētniecības un inovācijas rezultātu valorizācija un ieviešana un jāpalīdz pārvarēt tirgus sadrumstalotību, ierobežotu piekļuvi kapitālam un valstu kapitāla tirgu segmentāciju, inovāciju lēnu apguvi un inovatīva iepirkuma nepietiekamu izmantošanu.

- (29.a) Ņemot vērā mākslīgā intelekta (MI) pārveidojošo potenciālu un strauji mainīgo raksturu, Programmai būtu jānodrošina elastīga un uz nākotni vērsta pieeja, kas veicina tā atbildīgu, ētisku un cilvēkcentrētu izmantošanu saskaņā ar Komisijas paziņojumu “Eiropas stratēģija mākslīgajam intelektam zinātnē” un piemērojamo tiesisko regulējumu. Lai aizsargātu pētniecības ekosistēmas integritāti un maksimāli palielinātu sociālos un ekonomiskos ieguvumus Savienībai, Komisijai par prioritāti būtu jānosaka stingra MI tehnoloģiju izmantošanas un ietekmes uzraudzība, ievērojot EPT “Adaptīvas pamatnostādnes par ģeneratīvā MI atbildīgu izmantošanu pētniecībā”. Tas nozīmē arī turpināt uzraudzīt iesniegto priekšlikumu kvalitāti un izpētīt veidus, kā uzlabot izvērtēšanas procesu, ņemot vērā iespējas un problēmas, ko rada tādas jaunās tehnoloģijas kā MI.
- (30) Saskaņā ar šo regulu atbalstītajām darbībām būtu jāpaaugrina vai jāpalielina ieguldījumi, samērīgā veidā novēršot tirgus nepilnības vai neoptimālu ieguldījumu situācijas, izvairoties no dublēšanās vai izstumšanas un stimulējot privāto finansējumu, kā arī tām būtu jānodrošina Savienības pievienotā vērtība. Neskarot LESD 107. un 108. panta piemērošanu attiecībā uz valstu resursiem, tam būtu arī jānodrošina Programmas darbību un valsts atbalsta noteikumu saskaņotība, tādējādi izvairoties no nepamatotiem konkurences kropļojumiem iekšējā tirgū.
- (31) [Ar šo regulu tiek noteikts indikatīvs finansējums pētniecības un inovācijas pamatprogrammai “Apvārsnis Eiropa” 2028.–2034. gadam.]
- (32) Programmai piemēro Regulu (ES, *Euratom*) 2024/2509⁷. Tajā ir paredzēti noteikumi par Savienības vispārējā budžeta izveidi un izpildi, tai skaitā noteikumi par dotācijām, godalgām, nefinanšu ziedojumiem, iepirkumu, netiešo pārvaldību, finansiālo palīdzību, finanšu instrumentiem un budžeta garantijām. Programmas galvenajam atbalsta veidam vajadzētu būt dotācijām, ko piešķir pēc atklātiem uzaicinājumiem konkursa kārtībā iesniegt priekšlikumus.

⁷ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES, *Euratom*) 2024/2509 (2024. gada 23. septembris) par finanšu noteikumiem, ko piemēro Savienības vispārējam budžetam (OV L, 2024/2509, 26.9.2024., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj>).

- (33) Lai nodrošinātu konsekvenci, budžeta garantija un finanšu instrumenti, arī apvienojumā ar neatmaksājamu atbalstu finansējuma apvienošanas darbībās, saskaņā ar šo Programmu būtu jāīsteno atbilstīgi Finanšu regulas X sadaļai, tehniskajai kārtībai un noteikumiem, ko Komisija noteikusi tās īstenošanai.
- (34) [Ja Savienības atbalsts šajā Programmā ir jāsniedz budžeta garantijas vai finanšu instrumenta veidā, arī apvienojumā ar neatmaksājamu atbalstu finansējuma apvienošanas darbībā, izņemot EIP finanšu instrumentus, šāda atbalsta sniegšanā jāizmanto vienīgi EKF *InvestEU* instruments saskaņā ar piemērojamajiem EKF *InvestEU* instrumenta noteikumiem.]

- (35) Saskaņā ar Regulu (ES, *Euratom*) 2024/2509, Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES, *Euratom*) Nr. 883/2013 ⁸, Padomes Regulu (*Euratom*, EK) Nr. 2988/95 ⁹, Padomes Regulu (*Euratom*, EK) Nr. 2185/96 ¹⁰ un Regulu (ES) 2017/1939 ¹¹ Savienības finanšu intereses jāaizsargā, piemērojot samērīgus pasākumus, tai skaitā pārkāpumu un krāpšanas gadījumu novēršanu, konstatēšanu, labošanu un izmeklēšanu, zaudēto, kļūdaini izmaksāto vai nepareizi izmantoto līdzekļu atgūšanu un – vajadzības gadījumā – administratīvus sodus. Konkrētāk, saskaņā ar Regulām (ES, *Euratom*) Nr. 883/2013 un (*Euratom*, EK) Nr. 2185/96 Eiropas Birojs krāpšanas apkarošanai (*OLAF*) var veikt izmeklēšanu, arī pārbaudes un apskates uz vietas, lai noteiktu, vai ir notikusi krāpšana, korupcija vai citāda nelikumīga darbība, kas ietekmē Savienības finansiālās intereses. Saskaņā ar Regulu (ES) 2017/1939 Eiropas Prokuratūra (*EPPO*) ir kompetenta veikt izmeklēšanu un kriminālvajāšanu par krāpšanu un citām nelikumīgām darbībām, kas skar Savienības finansiālās intereses, kā paredzēts Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā (ES) 2017/1371 ¹². Saskaņā ar Regulu (ES, *Euratom*) 2024/2509 jebkurai personai vai subjektam, kas saņem Savienības līdzekļus, pilnībā jāsadarbojas Savienības finanšu interešu aizsardzībā, jāpiešķir Komisijai, *OLAF*, Eiropas Revīzijas palātai un *EPPO* nepieciešamās tiesības un piekļuve un jānodrošina, lai visas trešās personas, kuras iesaistītas Savienības līdzekļu īstenošanā, piešķirtu līdzvērtīgas tiesības.

⁸ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES, *Euratom*) Nr. 883/2013 (2013. gada 11. septembris) par izmeklēšanu, ko veic Eiropas Birojs krāpšanas apkarošanai (*OLAF*), un ar ko atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1073/1999 un Padomes Regulu (*Euratom*) Nr. 1074/1999 (OV L 248, 18.9.2013., 1. lpp.).

⁹ Padomes Regula (EK, *Euratom*) Nr. 2988/95 (1995. gada 18. decembris) par Eiropas Kopienų finanšu interešu aizsardzību (OV L 312, 23.12.1995., 1. lpp.).

¹⁰ Padomes Regula (*Euratom*, EK) Nr. 2185/96 (1996. gada 11. novembris) par pārbaudēm un apskatēm uz vietas, ko Komisija veic, lai aizsargātu Eiropas Kopienų finanšu intereses pret krāpšanu un citām nelikumībām (OV L 292, 15.11.1996., 2. lpp.).

¹¹ Padomes Regula (ES) 2017/1939 (2017. gada 12. oktobris), ar ko īsteno ciešāku sadarbību Eiropas Prokuratūras (*EPPO*) izveidei (OV L 283, 31.10.2017., 1. lpp.).

¹² Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2017/1371 (2017. gada 5. jūlijs) par cīņu pret krāpšanu, kas skar Savienības finanšu intereses, izmantojot krimināltiesības (OV L 198, 28.7.2017., 29. lpp.).

- (36) [Programma jāīsteno saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) XXX [Snieguma regula], ar ko paredz noteikumus par izdevumu izsekošanu un budžeta izpildes satvaru, tai skaitā noteikumus par 33. panta 2. punkta d) un f) apakšpunktā minētā principa “nenodarīt būtisku kaitējumu” un dzimumu līdztiesības principa vienādu piemērošanu, kā arī saskaņā ar noteikumiem par invalīdu piekļūstamību, kas paredzēti attiecīgi Regulas (ES, *Euratom*) 2024/2509 I pielikuma 17. panta 3. punktā 20. panta 4. punktā un 21. panta 1. punktā, pieejamības prasībām, kas paredzētas Direktīvas 2019/882 I un III pielikumā, noteikumiem par Savienības programmu un darbību snieguma uzraudzību un ziņošanu par to, noteikumiem par Savienības finansējuma portāla izveidi, programmu izvērtēšanas noteikumiem, kā arī citiem visām Savienības programmām piemērojamiem horizontāliem noteikumiem, piemēram, par informāciju, komunikāciju un pamanāmību.]
- (36.a) Programma būtu jāīsteno, izmantojot īpašo programmu, kas izveidota ar Padomes Lēmumu XX, tostarp politikas logu kopdarbīgās pētniecības un inovācijas darbības, kuras noteiktas Eiropas Konkurētspējas fonda regulā un īpašajā programmā aizsardzības pētniecībai, kas izveidota ar Regulu (ES) [XXX] [Eiropas Konkurētspējas fonds].
- (37) Saskaņā ar Padomes Lēmuma (ES) 2021/1764 ¹³ 85. panta 1. punktu fiziskās personas un tiesību subjekti no aizjūras zemēm un teritorijām ir tiesīgi saņemt finansējumu atbilstoši Programmā paredzētajiem noteikumiem un mērķiem un iespējamajiem režīmiem, kas piemērojami dalībvalstī, ar kuru attiecīgā aizjūras zeme vai teritorija ir saistīta.
- (38) Programma aizstāj programmu “Apvārsnis Eiropa”, kas izveidota ar Regulu (ES) 2021/695. Tāpēc Regula (ES) 2021/695 būtu jāatceļ,

¹³ Padomes Lēmums (ES) 2021/1764 (2021. gada 5. oktobris) par aizjūras zemju un teritoriju asociāciju ar Eiropas Savienību, ietverot attiecības starp Eiropas Savienību, no vienas puses, un Grenlandi un Dānijas Karalisti, no otras puses (Lēmums par aizjūras asociāciju, ietverot Grenlandi) (OV L 355, 7.10.2021., 6.–134. lpp.).

I. sadaļa

Pētniecības un inovācijas pamatprogramma

I nodaļa

Vispārīgi noteikumi

1. pants

Priekšmets

1. Ar šo regulu tiek izveidota pētniecības un inovācijas pamatprogramma “Apvārsnis Eiropa” (“Programma”) [uz daudzgadu finanšu shēmas (“DFS”) ilgumu no 2028. līdz 2034. gadam], tiek noteikti noteikumi par dalību un rezultātu izplatīšanu attiecībā uz Programmā paredzētajām netiešajām darbībām un tiek noteikts satvars, kas uz to pašu ilgumu reglamentē Savienības atbalstu pētniecības un inovācijas pasākumiem. Regulā ir izklāstīti arī Programmas mērķi, budžets minētajam periodam, Savienības finansējuma veidi un šāda finansējuma sniegšanas noteikumi.
2. [Programmu īsteno ar:
 - a) īpašo programmu, kas izveidota ar Padomes Lēmumu XX, ieskaitot kopdarbīgās pētniecības darbības politikas logos, kas noteikti Eiropas Konkurētspējas fonda regulā;
 - b) īpašo programmu aizsardzības pētniecības jomā, kas izveidota ar Regulu (ES) [XXX] [Eiropas Konkurētspējas fonds].

3. Šo regulu nepiemēro šā panta 2. punkta b) apakšpunktā minētajai īpašajai aizsardzības pētniecības programmai. Darbības, kas veicamas saskaņā ar šo īpašo programmu un kas noteiktas Regulā (ES) [XXX] [Eiropas Konkurētspējas fonds], tiek īstenotas ar mērķi veicināt Eiropas aizsardzības tehnoloģiskās un industriālās bāzes konkurētspēju, efektivitāti un inovācijas spējas.]
4. Ja nav noteikts citādi, šajā regulā lietotie termini “Programma” un “Īpašā programma” attiecas uz jautājumiem, kas saistīti tikai ar 2. punkta a) apakšpunktā minēto Īpašo programmu.

2. pants

Definīcijas

Šajā regulā izmantotas šādas definīcijas:

- 1) “pētniecības infrastruktūras” ir objekti, kas nodrošina resursus un pakalpojumus pētniecības kopienām, lai tās varētu veikt pētniecību un veicināt inovāciju savās jomās; tās ietver arī saistītos cilvēkresursus, svarīgāko aprīkojumu vai instrumentu kopas; ar zināšanām saistītus objektus, piemēram, krājumus, arhīvus vai zinātnisko datu infrastruktūras; datošanas sistēmas, sakaru tīklus un citas unikālas infrastruktūras, kuras var izmantot ārējie lietotāji un kurām ir būtiska nozīme, lai sasniegtu izcilību pētniecībā un inovācijā; attiecīgā gadījumā tās var izmantot arī ar pētniecību nesaistītās jomās, piemēram, izglītības vai publisko pakalpojumu sniegšanas jomā, un tās var būt “vienkopus”, “virtuālas” vai “izkliedētas”;
- 2) “tehnoloģiju infrastruktūras” ir objekti, iekārtas, spējas un resursi, kas vajadzīgi, lai izstrādātu, testētu, uzlabotu un validētu tehnoloģijas – no pirmskonkurences lietišķās pētniecības pakalpojumiem līdz demonstrējumiem un validēšanai, nodrošinot un paātrinot tehnoloģisko inovāciju ieviešanu sabiedrībā/tirgū un tādējādi veicinot konkurētspēju;
- 3) “nerentabls” nozīmē, ka tiesību subjekts vēl nespēj piesaistīt pietiekamus ieguldījumus, lai pilnībā īstenotu savu uzņēmējdarbības plānu un konkurētu starptautiskā mērogā;

- 4) “apvienotais finansējums” ir finansiāls atbalsts, kas sniegts Eiropas Inovācijas padomes (“EIP”) ietvaros un ko veido dotācijas kombinācija ar ieguldījumu pašu kapitālā vai citu atmaksājama atbalsta veidu;
- 5) “dziļās tehnoloģijas” ir inovācija, kurai piemīt potenciāls sniegt pārveidojošus risinājumus un kuras pamatā ir progresīvi sasniegumi zinātnē, tehnoloģijās un inženierzinātnēs;
- 6) “Eiropas partnerība” ir iniciatīva, kura sagatavota, agrīni iesaistoties dalībvalstīm, kuras ietvaros Savienība kopā ar privātā un/vai publiskā sektora partneriem apņemas kopīgi atbalstīt darbību programmas izstrādi, īstenošanu un novērtēšanu un kuras izmaksas tiek sadalītas starp visiem partneriem;
- 6.a) “pētniecības drošība” ir tādu risku paredzēšana un pārvaldība, kas saistīti ar: a) kritiski svarīgu zināšanu un tehnoloģiju nevēlamu nodošanu, kas var ietekmēt Savienības un tās dalībvalstu drošību, piemēram, ja tās novirza militāriem vai izlūkošanas nolūkiem trešās valstīs; b) ļaunprātīgu ietekmi uz pētniecību, ja pētniecību var instrumentalizēt trešās valstis vai no trešām valstīm, lai cita starpā radītu dezinformāciju vai mudinātu studentus un pētniekus uz pašcenzūru, pārkāpjot akadēmisko brīvību un pētniecības integritāti Savienībā; c) ētikas vai integritātes pārkāpumiem, ja zināšanas un tehnoloģijas tiek izmantotas Līgumos definēto Savienības vērtību un pamattiesību neievērošanai, pārkāpšanai vai graušanai;
- 7) “atvērtā piekļuve” ir tiešsaistes piekļuve rezultātiem, kas tiek sniegti bez maksas;
- 8) “atvērtā zinātne” ir pieeja zinātniskajam procesam, kas ietver agrīnu un atvērtu pētījumu kopīgošanu, atvērtu piekļuvi rezultātiem un atbildīgu to pārvaldību un reproducējamības pasākumus un kas paredz iedzīvotājus un galalietotājus iesaistīt pētniecībā un inovācijā;
- 9) “iepirkums pirmskomercializācijas posmā” ir tādu pētniecības un izstrādes pakalpojumu iepirkums, kuri ietver riska un ieguvumu dalīšanu atbilstoši tirgus nosacījumiem, un konkurētspējīgu izstrādi pa posmiem, ja pētniecības un izstrādes pakalpojumu iepirkums ir skaidri nošķirts no gatavo ražojumu izmantošanas komerciālos apjomos;

- 10) “inovatīvu risinājumu iepirkums” ir iepirkums, kurā līgumslēdzējas iestādes rīkojas kā sākuma klients attiecībā uz inovatīvām precēm vai pakalpojumiem, kas vēl nav pieejami plašā komerciālā mērogā, un var ietvert atbilstības pārbaudi;
- 11) “iepriekš uzkrātās zināšanas” ir visi dati, zināšanas vai zinātība neatkarīgi no to formas vai rakstura (materiāla vai nemateriāla), arī jebkuras tiesības, piemēram, intelektuālā īpašuma tiesības, kas piemīt pirms pievienošanās konkrētai darbībai un kas noteikti ar rakstisku vienošanos, kā tas nepieciešams saistībā ar darbības īstenošanu vai rezultātu valorizāciju;
- 11.a) “izplatīšana” ir rezultātu publiskošana, izņemot publiskošanu, kas izriet no rezultātu aizsardzības vai valorizācijas, ieskaitot ar zinātniskajām publikācijām jebkurā plašsaziņas līdzeklī;
- 12) “valorizācija” ir rezultātu izmantošana citās darbībās, kuras neietver attiecīgā darbība, tai skaitā komerciāla izmantošana, kā arī rezultātu pārvēršana produktos, pakalposumos, rīcībpolitikās vai sabiedriskajos risinājumos, kas dod labumu plašākam ieinteresēto personu lokam un sabiedrībai kopumā;
- 12.a) “taisnīgi un saprātīgi nosacījumi” ir atbilstīgi nosacījumi, tostarp iespējamie finansiālie noteikumi vai autoratlīdzības nepiemērošanas nosacījumi, ņemot vērā konkrētos apstākļus, kādos pieprasīta piekļuve;
- 13) “Eiropas nozīmes starptautiska pētniecības organizācija” ir starptautiska organizācija, kuras locekļu vairākums ir dalībvalstis vai Programmas asociētās trešās valstis un kuras galvenais mērķis ir veicināt sadarbību zinātnes un tehnoloģiju jomā Eiropā;
- 14) “peļņu gūstošs tiesību subjekts” ir tiesību subjekts, kura mērķis saskaņā ar statūtiem ir gūt peļņu vai kuram ir juridisks vai statūtos paredzēts pienākums pārdalīt peļņu akcionāriem vai individuāliem dalībniekiem;

- 15) “mazais vai vidējais uzņēmums” jeb “MVU” ir mikrouzņēmums un mazais vai vidējais uzņēmums Komisijas Ieteikuma 2003/361/EK ¹⁴ pielikuma nozīmē;
- 16) “mazs vidējas kapitalizācijas uzņēmums” ir mazs vidējas kapitalizācijas uzņēmums, kā definēts Komisijas Ieteikuma (ES) 2025/1099 ¹⁵ pielikuma 2. punktā;
- 16.a) “darba programma” ir dokuments, ko Komisija pieņēmusi īpašās programmas īstenošanai saskaņā ar Lēmuma XXX 18. pantu, vai satura un struktūras ziņā līdzvērtīgs dokuments, ko pieņēmusi finansēšanas struktūra;
- 17) “rezultāti” ir konkrētas darbības jebkāds materiālais vai nemateriālais iznākums, piemēram, dati, zināšanas vai zinātība, neatkarīgi no to veida vai rakstura un no tā, vai to var aizsargāt, kā arī jebkādas ar to saistītās tiesības un pienākumi, tostarp intelektuālā īpašuma tiesības;
- 18) “EPP progresīvās pētniecības darbība” ir galvenā pētnieka vadīta pētniecības darbība, ko īsteno individuāli vai vairāki atbalsta saņēmēji, kas saņem finansējumu no Eiropas Pētniecības padomes (EPP);
- 18.a) “pētniecības un inovācijas darbība” ir darbība, ar ko tiecas izveidot jaunas zināšanas vai izpētīt jaunas vai uzlabotas tehnoloģijas, produkta, procesa, pakalpojuma vai risinājuma izmantošanas iespējamību. Tas var ietvert fundamentālos un lietišķos pētījumus, tehnoloģiju izstrādi un integrāciju;
- 19) “pētniecības un apmācības darbība” ir darbība, kas vērsta uz pētnieku prasmju, zināšanu un karjeras iespēju uzlabošanu, veicinot mobilitāti starp valstīm, nozarēm vai disciplīnām, piemēram, tāda darbība, ko īsteno komponenta “Marijas Sklodovskas-Kirī vārdā nosauktās darbības” ietvaros;

¹⁴ Komisijas Ieteikums 2003/361/EK (2003. gada 6. maijs) par mikrouzņēmumu un mazo un vidējo uzņēmumu definīciju (OV L 124, 20.5.2003., 36. lpp.).

¹⁵ Komisijas Ieteikums (ES) 2025/1099 (2025. gada 21. maijs) par mazu vidējas kapitalizācijas uzņēmumu definīciju (OV L, 28.5.2025., 1. lpp.).

- 20) “koordinācijas un atbalsta darbība” ir darbība, kas veicina Programmas mērķu sasniegšanu, izņemot pētniecības un inovācijas darbības, ja vien darbība netiek veikta saskaņā ar IV daļas “Eiropas Pētniecības telpa” komponentu “Dalības paplašināšana un izcilības izplatīšana”; kā arī augšupēja koordinācija bez Savienības līdzfinansējuma pētniecības darbībām, kas dod iespēju īstenot sadarbību starp dalībvalstu un Programmas asociēto trešo valstu tiesību subjektiem, lai stiprinātu EPT;
- 21) “netiešās darbības” ir pētniecības un inovācijas darbības, kurām Savienība sniedz finansiālu atbalstu un kuras uzņemas dalībnieki;
- 22) “tiešās darbības” ir pētniecības un inovācijas darbības, kuras Komisija veic, izmantojot tās JRC;
- 23) “inovācijas ekosistēma” ir ekosistēma, kas pulcē kopā organizācijas, kuru funkcionālais mērķis ir darīt iespējamu pētniecību, tehnoloģiju izstrādi un inovāciju; tā ietver attiecības starp materiāliem resursiem (piemēram, finansējumu, iekārtām un objektiem, tai skaitā pētniecības un tehnoloģiju infrastruktūrām), institucionāliem subjektiem (piemēram, augstskolām un atbalsta dienestiem, pētniecības un tehnoloģiju organizācijām, uzņēmumiem, ieguldītājiem, arī riska kapitāla ieguldītājiem, un finanšu starpniekiem) un valstu, reģionālām un vietējām politikas veidošanas un finansēšanas iestādēm;
- 24) “zināšanu trīsstūris” ir tīkli starp izglītības iestādēm, pētniecības organizācijām un uzņēmumiem ar mērķi atbalstīt pētniecības un inovācijas ekosistēmas, kas nodrošina inovācijas plūsmas attīstīšanu – no inovācijas idejai un uzņēmējdarbības izglītībai līdz jaunuzņēmumu izveidei un augošu uzņēmumu attīstībai.

Programmas mērķi

1. Programma – sinerģijā ar Eiropas Konkurētspējas fonda vispārējiem un konkrētiem mērķiem – stiprina ES zinātnisko un tehnoloģisko bāzi, izmantojot izcilu pētniecību un inovāciju, kuras pamatā ir atklāta konkurence, tādējādi atbalstot Savienības un tās dalībvalstu labklājību, konkurētspēju, suverenitāti un noturību, nodrošinot zinātnisko, tehnoloģisko, ekonomisko un sociālo ietekmi un pievēršoties Eiropas un globāla mēroga izaicinājumiem.
2. Programmas konkrētie mērķi ir šādi:
 - attīstīt, popularizēt un virzīt uz priekšu zinātnisko un tehnoloģiju izcilību, lai atbalstītu kvalitatīvu zināšanu, prasmju, tehnoloģiju un inovatīvu risinājumu radīšanu un izplatīšanu;
 - atbalstīt Eiropas Pētniecības telpas (EPT) izveidi un EPT Pētniecības un inovācijas pakta īstenošanu un palīdzēt saskaņot ES, valstu un reģionu rīcībpolitikas, prioritātes un investīcijas, lai izveidotu Eiropas mēroga pētniecības un inovācijas ekosistēmu;
 - atbalstīt pētnieku apmācību un mobilitāti, lai piesaistītu un paturētu talantus visos līmeņos un lai sekmētu pievilcīgas pētnieku karjeras, kā arī veicinātu intelektuālā darbaspēka apriti un novērstu intelektuālā darbaspēka emigrāciju;
 - izvērst ES mēroga kopdarbīgu pētniecību un inovāciju, zināšanu apmaiņu un valorizāciju, pienācīgi ņemot vērā ar pētniecības drošību saistītos riskus;
 - veicināt atvērtu un drošu starptautisko sadarbību pētniecības un inovācijas jomā;
 - mazināt valstu un reģionālās atšķirības pētniecības un inovācijas spēju un prasmju ziņā, šajā sakarā pastiprinot pētniecības un inovācijas ekosistēmas;

- uzlabot Savienības pozīciju pētniecības un inovācijas jomā, īpašu uzmanību pievēršot stratēģiski nozīmīgām tehnoloģijām un revolucionārai inovācijai, un veicināt inovatīvu risinājumu izplatīšanu, lai sekmētu konkurētspēju un pievērstos Eiropas un globāla mēroga izaicinājumiem;
- mazināt risku un mobilizēt lielāku privāto finansējumu pētniecībai un inovācijai, sevišķi dziļo tehnoloģiju atbalstam un inovatīvu jaunuzņēmumu un MVU attīstībai;
- veicināt publiskos un privātos ieguldījumus pētniecībā un inovācijā dalībvalstīs, tādējādi palīdzot sasniegt vispārējo mērķi – pētniecībā un izstrādē ieguldīt vismaz 3 % no Savienības iekšzemes kopprodukta (“IKP”).

2.a Šīs regulas 1. panta 2. punkta b) apakšpunktā minētās īpašās programmas konkrētie mērķi ir stiprināt Eiropas aizsardzības tehnoloģiskās un industriālās bāzes konkurētspēju, efektivitāti un noturību, atbalstot kopdarbīgas pētniecības un izstrādes darbības, veicinot inovāciju un tehnoloģisko līderību.

4. pants

Programmas mērķi

1. [Šīs regulas 1. panta 2. punktā minētās Īpašās programmas vajadzībām Programma tiek strukturēta šādās daļās, kas sekmē 3. pantā noteikto vispārējo un konkrēto mērķu sasniegšanu un Regulas (ES) XXX [Eiropas Konkurētspējas fonds] politikas logu īstenošanu]:
 - a) I pīlārs “Zinātnes izcilība” kurā ir šādi komponenti:
 - i) Eiropas Pētniecības padome (EPP);
 - ii) Marijas Sklodovskas-Kirī vārdā nosauktās darbības (MSCA);
 - iii) Kopīgais pētniecības centrs (JRC);

- b) II pīlārs “Konkurētspēja un sabiedrība”, kurā ir šādi komponenti:
- i) “Konkurētspēja”, tostarp pētniecības un inovācijas darbības, kuras sekmē Eiropas Konkurētspējas fonda politikas logos noteikto mērķu un konkrēto darbību īstenošanu:
 - 1) kopdarbīgās pētniecības un inovācijas darbības saskaņā ar Eiropas Konkurētspējas fonda regulas IV nodaļu “Tīra pārkārtošanās un rūpniecības dekarbonizācija”;
 - 2) kopdarbīgās pētniecības un inovācijas darbības saskaņā ar Eiropas Konkurētspējas fonda regulas V nodaļu “Veselība, biotehnoloģijas, lauksaimniecība un bioekonomika”;
 - 3) kopdarbīgās pētniecības un inovācijas darbības saskaņā ar Eiropas Konkurētspējas fonda regulas VI nodaļu “Digitālā līderība”;
 - 4) kopdarbīgās pētniecības un inovācijas darbības saskaņā ar Eiropas Konkurētspējas fonda VII nodaļu “Noturība un drošība, aizsardzības nozare un kosmoss”;
 - ii) “Sabiedrība”, tostarp kopdarbīgās pētniecības un inovācijas darbības, kuru mērķis ir pievērsties sabiedrības un kultūras problēmu risināšanai un virzīt pārveidi, kā arī atbalstīt uz pierādījumiem balstītas politikas veidošanu uz nākotni orientētai un noturīgai sabiedrībai;
- c) III pīlārs “Inovācija”, kurā ir šādi komponenti:
- i) Eiropas Inovācijas padome (EIP);
 - ii) Eiropas inovācijas ekosistēmas, tostarp darbības, ar ko veicina zināšanu trīsstūra – augstākās izglītības, pētniecības un inovācijas un uzņēmējdarbības – integrāciju visā Savienībā;

d) IV pīlārs “Eiropas pētniecības telpa”, kurā ir šādi komponenti:

- i) Eiropas Pētniecības telpa;
- ii) pētniecības un tehnoloģiju infrastruktūras;
- iii) dalības paplašināšana un izcilības izplatīšana.

5. pants

Horizontālie principi

Programma:

- a) attiecīgā gadījumā nodrošina daudzdisciplīnu pieeju un sociālo un humanitāro zinātņu (SHZ) integrāciju visā Programmā. Programma ietver īpašos uzaicinājumus iesniegt priekšlikumus, kuros pievēršas ar SHZ saistītiem tematiem;
- b) sekmē jaunas zinātniskās atziņas un veicina pārdomātas, efektīvas un reaģētspējīgas publiskās rīcībpolitikas visā Savienībā un ārpus tās;
- ba) aptver pētniecības un inovācijas vērtības ķēdi un nodrošina spēcīgu saskarni ar Eiropas Konkurētspējas fondu, lai tādējādi veicinātu pētniecības un inovācijas rezultātu ieviešanu un izvēršanu;
- c) veicina atvērtās zinātnes praksi, arī nodrošinot atvērtu piekļuvi zinātniski recenzētām publikācijām par rezultātiem, kā arī atvērtu piekļuvi pētniecības datiem un citiem rezultātiem, ievērojot principu “tik atvērti, cik iespējams, tik slēgti, cik vajadzīgs” un atbilstoši *FAIR* principiem, kā arī paplašinot un konsolidējot Eiropas atvērtās zinātnes mākonī kā kopīgu Eiropas pētniecības datu telpu;
- ca) veicina un ļauj īstenot plaša mēroga un daudzveidīgu sadarbību visā Savienībā, tostarp starp Eiropas pētniekiem, novatoriem un uzņēmumiem, lai tādējādi palīdzētu veidot ciešākas savstarpējās saiknes un sadarbības saites starp valstu pētniecības un inovācijas ekosistēmām, pamatojoties uz Eiropas mēroga talantu un spēju kopumu, stimulējot intelektuālā darbaspēka apriti un apvienojot vispāratzītu un jaunu izcilību;

- caa) ievēro konceptuāla divējāda lietojuma pieeju, izmantojot īpašus uzaicinājumus iesniegt priekšlikumus, kas vērsti tikai uz divējāda lietojuma tehnoloģijām, savukārt atklātos uzaicinājumos iesniegt priekšlikumus var atbalstīt arī divējāda lietojuma darbības;
- cb) uztur pētniecības drošību, paredzot un pārvaldot tādus riskus kā, piemēram, kritiski svarīgu tehnoloģiju, rezultātu un zināšanu nevēlama nodošana, ļaunprātīga ietekme uz pētniecību un ētikas vai integritātes pārkāpumi;
- cc) nodrošina administratīvo vienkāršošanu un sloga samazināšanu pieteikumu iesniedzēju un atbalsta saņēmēju labā;
- cca) nodrošina, ka priekšlikumi tiek izvērtēti, pamatojoties uz profesionāli kompetentu, pārredzamu un neitrālu pārskatīšanu, aizsargājot izvērtēšanas sistēmas augstos standartus un kvalitāti un nodrošinot efektivitāti un praktiskumu;
- cd) atbalsta vienlīdzīgu iespēju veicināšanu visām pētniecības un inovācijas jomas ieinteresētajām personām Savienībā;
- ce) nodrošina dzimumu līdztiesības īstenošanu pēc noklusējuma, tostarp dzimumu dimensijas integrēšanu pētniecības un inovācijas saturā visos pētniecības cikla posmos;
- cf) nodrošina stratēģiskas sinerģijas starp pīlāriem un to komponentiem;
- cg) tiek īstenota sinerģijā ar citām Savienības programmām un attiecīgā gadījumā ar valsts un reģionālajām programmām, nodrošinot administratīvo vienkāršošanu;
- ch) veicina visu veidu ieinteresēto personu, jo īpaši jaunpienācēju un jaunu mērķgrupu, dalību Programmā, jo īpaši ar VKP starpniecību, kuri var mijiedarboties ar attiecīgajām atbalsta struktūrām, kas paredzētas citās Savienības programmās.

[6. pants

Budžets

1. Programmas indikatīvais finansējums laikposmā no 2028. gada 1. janvāra līdz 2034. gada 31. decembrim ir 175 002 000 000 EUR faktiskajās cenās.

2. Orientējošais šā panta 1. punktā minētās summas sadalījums 1. panta 2. punkta a) apakšpunktā minētajai Īpašajai programmai ir šāds:
- a) 44 079 000 000 EUR I daļai “Zinātnes izcilība”, no tiem 2 600 000 000 EUR Kopīgā pētniecības centra (*JRC*) ar kodolenerģiju nesaistītām tiešām darbībām;
 - b) 75 876 000 000 EUR II daļai “Konkurētspēja un sabiedrība”, no tiem:
 - i) 68 270 000 000 EUR komponentam “Konkurētspēja”, no tiem:
 - 25 331 000 000 EUR kopdarbīgās pētniecības un inovācijas darbībām saskaņā ar Eiropas Konkurētspējas fonda regulas IV nodaļu “Tīra pārkārtošanās un rūpniecības dekarbonizācija”;
 - 19 650 000 000 EUR kopdarbīgās pētniecības un inovācijas darbībām saskaņā ar Eiropas Konkurētspējas fonda regulas V nodaļu “Veselība, biotehnoloģijas, lauksaimniecība un bioekonomika”;
 - 16 854 000 000 EUR kopdarbīgās pētniecības un inovācijas darbībām saskaņā ar Eiropas Konkurētspējas fonda regulas VI nodaļu “Digitālā līderība”;
 - 6 435 000 000 EUR kopdarbīgās pētniecības un inovācijas darbībām saskaņā ar Eiropas Konkurētspējas fonda regulas VII nodaļu “Noturība un drošība, aizsardzības nozare un kosmos”;
 - ii) 7 606 000 000 EUR komponentam “Sabiedrība”;
 - c) 38 785 000 000 EUR III daļai “Inovācija”;
 - d) 16 262 000 000 EUR IV daļai “Eiropas pētniecības telpa”, no tiem 5 387 000 000 EUR dalības paplašināšanai un izcilības izplatīšanai.

3. Šā panta 1. punktā minēto finansējumu un 7. pantā minēto papildu resursu summas var izmantot arī tehniskajai un administratīvajai palīdzībai, kas vajadzīga Programmas īstenošanai, piemēram, sagatavošanas, uzraudzības, kontroles, revīzijas un izvērtēšanas aktivitātēm, korporatīvajām informācijas tehnoloģiju sistēmām un platformām, informācijas un komunikācijas aktivitātēm, tostarp korporatīvajai komunikācijai par Savienības politiskajām prioritātēm, un visai pārējai tehniskajai un administratīvajai palīdzībai vai ar personālu saistītiem izdevumiem, kas Komisijai radušies, pārvaldot Programmu.
4. Ja tas ir nepieciešams, lai nodrošinātu līdz 2034. gada 31. decembrim nepabeigtu darbību pārvaldību, apropriācijas var iekļaut Savienības budžetā pēc 2034. gada, lai segtu nepieciešamos izdevumus un varētu pārvaldīt darbības, kas nav pabeigtas līdz Programmas beigām.
5. Budžeta saistības darbībām, kuru ilgums pārsniedz vienu finanšu gadu, var sadalīt gada iemaksās pa vairākiem gadiem.]

7. pants

Papildu resursi

1. Dalībvalstis, Savienības iestādes, struktūras un aģentūras, trešās valstis, starptautiskās organizācijas, starptautiskās finanšu iestādes vai citas trešās personas var veikt papildu finanšu iemaksas vai nefinansiālus ieguldījumus Programmā. Papildu finanšu iemaksas ir ārējie piešķirtie ieņēmumi Regulas (ES, *Euratom*) 2024/2509 21. panta 2. punkta a), d) vai e) apakšpunkta vai 21. panta 5. punkta nozīmē.

2. Pēc dalībvalstu pieprasījuma Programmai var darīt pieejamus resursus, kas tām ir piešķirti dalītas pārvaldības ietvaros. Komisija īsteno minētos resursus tieši vai netieši saskaņā ar Regulas (ES, *Euratom*) 2024/2509 62. panta 1. punkta a) vai c) apakšpunktu. Tie papildina šīs regulas 6. panta 1. punktā minēto summu. Minētos resursus izmanto attiecīgās dalībvalsts labā. Ja Komisija tiešā vai netiešā pārvaldībā nav uzņēmusies juridiskās saistības par papildu summām, kas šādā veidā darītas pieejamas Programmai, atbilstošās neizmantojotās summas pēc attiecīgās dalībvalsts pieprasījuma var pārvietot atpakaļ uz vienu vai vairākām attiecīgajām avotprogrammām.

8. pants

Alternatīva, kombinēta un kumulatīva finansēšana

1. Programmu īsteno sinerģijā ar citām Savienības programmām. Darbība, kas saņēmusi Savienības iemaksu no citas programmas, var saņemt iemaksu arī saskaņā ar šo programmu. Attiecīgajai iemaksai piemēro konkrētās Savienības programmas noteikumus, vai arī visām iemaksām var piemērot vienotu noteikumu kopumu – tādā gadījumā ir iespējams noslēgt vienotas juridiskas saistības. Ja Savienības iemaksas pamatā ir attiecināmās izmaksas, kumulatīvais no Savienības budžeta piešķirtais atbalsts nepārsniedz darbības kopējās attiecināmās izmaksas, un to var aprēķināt proporcionāli saskaņā ar dokumentiem, kuros paredzēti atbalsta nosacījumi.

2. Šajā programmā piešķiršanas procedūras var kopīgi īstenot tiešā vai netiešā pārvaldībā ar dalībvalstīm, Savienības iestādēm, struktūrām un aģentūrām, trešām valstīm, starptautiskām organizācijām, starptautiskām finanšu iestādēm vai citām trešām personām – ar noteikumu, ka tiek nodrošināta Savienības finanšu interešu aizsardzība. Uz šādām procedūrām attiecas vienots noteikumu kopums, un to rezultātā tiek noslēgtas vienas juridiskas saistības. Šajā nolūkā partneri, kas piedalās kopīgā piešķiršanas procedūrā, var programmai darīt pieejamus resursus saskaņā ar šīs regulas 7. pantu vai attiecīgā gadījumā partneriem var uzticēt piešķiršanas procedūras īstenošanu saskaņā ar Regulas (ES, *Euratom*) 2024/2509 62. panta 1. punkta c) apakšpunktu. Kopīgās piešķiršanas procedūrās kopīgās piešķiršanas procedūras partneru pārstāvji var būt arī Regulas (ES, *Euratom*) 2024/2509 153. panta 3. punktā minētās vērtēšanas komitejas locekļi.
3. Izcilības zīmogu var piešķirt priekšlikumiem, kas izriet no darba programmā norādītajiem uzaicinājumiem un kas atbilst šādiem nosacījumiem:
 - a) tie ir izvērtēti Programmas uzaicinājumā iesniegt priekšlikumus; un
 - b) tie atbilst minētā uzaicinājuma iesniegt priekšlikumus kvalitātes prasību minimumam; un
 - c) vienīgi budžeta ierobežojumu dēļ tie netika finansēti saskaņā ar minēto uzaicinājumu iesniegt priekšlikumus.
4. Darbības, kurām ir piešķirts zīmogs, var finansēt, izmantojot citu Savienības finansējumu, vai tās var finansēt dalībvalstis.

Programmas asociētās trešās valstis

1. Programmā var piedalīties turpmāk minētās trešās valstis, kuras iesaistās uz pilnīgas vai daļējas asociācijas Programmā pamata, saskaņā ar 3. pantā noteiktajiem mērķiem, un tas attiecas uz:
 - a) Eiropas Brīvās tirdzniecības asociācijas locekļēm, kas ir Eiropas Ekonomikas zonas dalībvalstis, – saskaņā ar nosacījumiem, kuri paredzēti Līgumā par Eiropas Ekonomikas zonu, kā arī Eiropas mikrovalstīm (Andora, Monako, Sanmarīno un Vatikāns) – saskaņā ar nosacījumiem, kuri paredzēti attiecīgajos nolīgumos;
 - b) valstīm, kas pievienojas, kandidātvalstīm un potenciālajām kandidātēm – saskaņā ar vispārīgajiem principiem un vispārīgajiem noteikumiem par minēto valstu dalību Savienības programmās, kas noteikti attiecīgajos pamatnolīgumos, protokolos un Asociācijas padomes lēmumos vai līdzīgos nolīgumos, un saskaņā ar konkrētajiem nosacījumiem, kas paredzēti nolīgumos starp Savienību un minētajām valstīm;
 - c) Eiropas kaimiņattiecību politikas aptvertajām valstīm – saskaņā ar vispārīgajiem principiem un vispārīgajiem noteikumiem par minēto valstu dalību Savienības programmās, kas noteikti attiecīgajos pamatnolīgumos, protokolos un Asociācijas padomes lēmumos vai līdzīgos nolīgumos, un saskaņā ar konkrētajiem nosacījumiem, kas paredzēti nolīgumos starp Savienību un minētajām valstīm;
 - d) citām trešām valstīm – saskaņā ar nosacījumiem, kas paredzēti konkrētā starptautiskā nolīgumā, kurš attiecas uz trešās valsts dalību jebkurā Savienības programmā.
2. Šā panta 1. punktā minētie nolīgumi par dalību Programmā:
 - a) nodrošina taisnīgu līdzsvaru starp trešās valsts, kura piedalās Programmā, iemaksām un ieguvumiem;

- b) paredz noteikumus par piedalīšanos Programmā, tai skaitā par to, kā aprēķināt finanšu iemaksas, ko veido darbības iemaksa un dalības maksa, Programmas un tās vispārējo administratīvo izmaksu vajadzībām;
 - c) nepiešķir trešai valstij lēmumu pieņemšanas pilnvaras attiecībā uz Programmu;
 - d) garantē Savienības tiesības nodrošināt pareizu finanšu pārvaldību un aizsargāt savas finanšu intereses;
 - e) attiecīgā gadījumā nodrošina Savienības drošības un sabiedriskās kārtības interešu aizsardzību.
3. Šā panta 2. punkta d) apakšpunkta vajadzībām trešā valsts piešķir nepieciešamās tiesības un piekļuvi, kas prasītas Regulās (ES, *Euratom*) 2024/2509 un (ES, *Euratom*) Nr. 883/2013, un garantē, ka lēmumi, ar kuriem uzliek finansiālas saistības personām, kuras nav valstis, LESD 299. panta nozīmē, kā arī Eiropas Savienības Tiesas spriedumi un rīkojumi ir izpildāmi.
4. Šā panta 1. punkta d) apakšpunkta nolūkā asociācija vai daļēja asociācija ar citām trešām valstīm ir iespējama tikai tad, ja tās atbilst visiem šādiem kritērijiem:
- a) attīstītas spējas zinātnē, tehnoloģijās un inovācijā;
 - b) apņemšanās ievērot atvērtas tirgus ekonomikas noteikumus, tai skaitā nodrošināt taisnīgu un vienlīdzīgu intelektuālā īpašuma tiesību piemērošanu un cilvēktiesību ievērošanu, ko atbalsta demokrātijas institūti;
 - c) tādas rīcībpolitikas aktīva sekmēšana, kuras mērķis ir paaugstināt iedzīvotāju ekonomisko un sociālo labklājības līmeni.

5. Tvērumā, kas noteikts attiecībā uz katras trešās valsts asociēšanos Programmā, ņem vērā, vai tiek ievērotas cilvēktiesības un nodrošināta atbilstība attiecīgajām Savienības un starptautiskajām tiesībām, un analizē riskus, sevišķi tos riskus, kas var ietekmēt Savienības sabiedrisko kārtību un drošību attiecīgajās politikas jomās, tai skaitā ekonomikā un pētniecības drošības jomā, kā arī ieguvumus un plašāku mērķi saistībā ar ekonomiskās izaugsmes un konkurētspējas sekmēšanu Savienībā ar pētniecības un inovācijas palīdzību. Tādējādi trešās valstis, izņemot EEZ dalībvalstis, valstis, kas pievienojas, kandidātvalstis un potenciālās kandidātes, var izslēgt no Programmas daļām saskaņā ar šo regulu vai pašu asociācijas nolīgumu.
6. Asociācijas nolīgumā, kurā paredzēti nosacījumi dalībai Programmā, pēc iespējas paredz Savienībā iedibinātu tiesību subjektu savstarpēju dalību līdzvērtīgās Programmas asociēto trešo valstu programmās saskaņā ar minētajās programmās paredzētajiem nosacījumiem.
7. Nosacījumi, kas nosaka 2. punkta b) apakšpunktā minētās finansiālās iemaksas apjomu, nodrošina jebkuras tādas būtiskas nelīdzsvarotības regulāru automatisku korekciju, kas radusies salīdzinājumā ar summu, ko asociētajā valstī iedibinātie subjekti saņem, piedaloties Programmā, un šajā sakarā tiek ņemtas vērā Programmas pārvaldības, izpildes un darbības izmaksas. Finansiālo iemaksu sadalē ņem vērā līmeni, kādā Programmas asociēto trešo valstu tiesību subjekti piedalās katrā Programmas daļā.
- 7.a Komisija saskaņā ar informāciju, kas sniegta ikgadējā budžeta procedūrā, sniedz Programmas komitejai informāciju par Programmas asociēto trešo valstu finansiālajām iemaksām un to sadali dažādiem Programmas komponentiem.

Īstenošana un Savienības finansējuma veidi

1. Programmu īsteno saskaņā ar Regulu (ES, *Euratom*) 2024/2509 tiešā pārvaldībā vai netiešā pārvaldībā kopā ar vienībām, kas minētas Regulas (ES, *Euratom*) 2024/2509 62. panta 1. punkta c) apakšpunktā.
2. Savienības finansējumu var nodrošināt jebkādā veidā, izmantojot piešķiršanas procedūras saskaņā ar Regulu (ES, *Euratom*) 2024/2509, sevišķi kā dotācijas, godalgas, iepirkumu, nefinansiālus ziedojumus un finanšu instrumentus. Programmas ietvaros dotācijas ir galvenais atbalsta veids.
3. [Izņemot finanšu instrumentus saskaņā ar EIP (fonds), ja Savienības atbalsts tiek sniegts budžeta garantijas vai finanšu instrumenta veidā, arī, ja to apvieno ar neatmaksājamu atbalstu finansējuma apvienošanas darbībā, to sniedz vienīgi no Eiropas Konkurētspējas fonda *InvestEU* instrumenta un īsteno saskaņā ar piemērojamajiem Eiropas Konkurētspējas fonda *InvestEU* instrumenta noteikumiem, izmantojot ieguldījumu vai garantiju nolīgumus, kas noslēgti minētajā nolūkā. Ja programmā izmanto EKF *InvestEU* instrumentu, tajā paredz uzkrājumu budžeta garantijai un finansējumu finanšu instrumentiem, arī apvienojumā ar neatmaksājamu atbalstu finansējuma apvienošanas operācijas veidā.]
4. Ja Savienības finansējumu nodrošina dotācijas veidā, finansējumu attiecīgā gadījumā var nodrošināt ar izmaksām nesaistīta finansējuma veidā vai vajadzības gadījumā kā vienkāršotu izmaksu iespējas, it sevišķi fiksētu summu un personāla vienības izmaksu veidā, saskaņā ar Regulu (ES, *Euratom*) 2024/2509. Darbības specifisko iezīmju vai mērķu dēļ finansējumu var nodrošināt kā faktisko attiecināmo izmaksu atlīdzināšanu. Ja ir nepieciešams nodrošināt citus finansējuma avotus, tai skaitā valsts resursu līdzieguldījumus, uz kuriem attiecas valsts atbalsta noteikumi, finansējumu nodrošina kā faktisko attiecināmo izmaksu atlīdzināšanu vai kā vienkāršotu izmaksu iespējas.

5. Regulas (ES, *Euratom*) 2024/2509 153. panta 3. punkta vajadzībām vērtēšanas komisijas sastāvu pilnībā vai – pienācīgi pamatotos gadījumos – daļēji veido neatkarīgi ārēji eksperti. Koordinācijas un atbalsta darbību gadījumā vērtēšanas komisijas sastāvu pienācīgi pamatotos gadījumos var pilnībā veidot Savienības iestāžu vai struktūru pārstāvji, kā minēts Finanšu regulas 153. pantā.

11. pants

Eiropas partnerības

1. Ja tas ir nepieciešams, lai sasniegtu 3. pantā noteiktos mērķus, darbības saskaņā ar šo regulu var pārredzamā veidā īstenot Eiropas partnerību ietvaros. Šādas partnerības izveido vienīgi tādos gadījumos, kad vēlamās mērķus nevar sasniegt tikai ar Savienības darbību un kad ir vajadzīga ciešāka sadarbība starp ES un citiem partneriem, tostarp valsts, reģionālajiem un/vai privātajiem rīcībbspēkiem. Eiropas partnerību jomas tiks noteiktas, pamatojoties uz Padomē sniegtajām norādēm vai – attiecīgā gadījumā – tās padomdevēju struktūru sniegtajām norādēm. Tiek nodrošināta saskaņotība un attiecīgā gadījumā tiecas panākt sinerģijas ar citām Savienības programmām, jo īpaši ar Eiropas Konkurētspējas fondu.
- 1.a Eiropas partnerības:
- a) balstās uz saprašanās memorandu, un tās papildina ar līgumisku vienošanos starp Savienību un partneriem, ja finansiālās iemaksas veic partneri, kas nav Savienība. Šīs partnerības tiks īstenotas ar darbībām, kuras ietvertas attiecīgajās pamatprogrammas “Apvārsnis Eiropa” un/vai Eiropas Konkurētspējas fonda darba programmās; vai

- b) pienācīgi pamatotos gadījumos uztic vienas vai vairāku Savienības finansēšanas programmu budžeta izpildes uzdevumus struktūrām, kas izveidotas saskaņā ar LESD 185. un 187. pantu, ievērojot Regulas (ES, *Euratom*) 2024/2509 62. panta 1. punkta c) apakšpunktu. LESD 187. pantā paredzētās struktūras izveido ar vienotu dibināšanas aktu, nodrošinot saskaņotus noteikumus. LESD 185. pantā paredzētās partnerības izveido ar īpašiem aktiem.

2. Attiecībā uz katru partnerību saprašanās memorandā, ko papildina ar līgumisku vienošanos, ja finansiālās iemaksas veic partneri, kas nav Savienība, vai dibināšanas aktā nosaka:

- a) sasniedzamos mērķus un atskaites punktus;
- a) sasniedzamos rezultātus, kas ir skaidri, izmērāmi un noteiktā laikā sasniedzami;
- b) ziņošanas un uzraudzības prasību vienotu kopumu, tostarp galvenos snieguma un ietekmes rādītājus;
- c) visu partneru attiecīgās finansiālās saistības un/vai saistības natūrā;
- d) pārvaldības kārtību, izmantojot mehānismu, kura ietvaros visi partneri apspriež partnerības darba plānošanu un darbības un vienojas par tām, tostarp noteikumus, kas nodrošina to balsstiesības un pienācīgu pārstāvību;
- da) stratēģisko pētniecības un inovācijas programmu (*SRIA*), par kuru ir vienojušies partneri un kurā sīki izklāstītas tematiskās prioritātes un sagaidāmā ietekme uz zinātni un sociālekonomiskā ietekme, kā arī ceļvedis par plānotajām darbībām un atskaites punktiem visā partnerības darbības laikā. Kad partnerības izstrādā ieviešanas tirgū darbības un ceļus, *SRIA* iekļauj ieviešanas programmu, par ko vienojušies partneri.

- 3.a Attiecībā uz Eiropas partnerībām, kuras izveidotas saskaņā ar 1.a punkta a) apakšpunktu, Savienības atbalstu, kas paredzēts pētniecības un inovācijas darbībām, sniedz kā ieguldījumu darbībās, kuras īsteno saskaņā ar pamatprogrammu “Apvārsnis Eiropa”. Ar šiem ieguldījumiem tiecas piesaistīt maksimālo ieguldījumu no citiem partneriem. Citas Savienības programmas var sniegt ieguldījumu citās darbībās, piemēram, Eiropas Konkurētspējas fonds var sniegt ieguldījumu, kas paredzēts ieviešanas darbībām.
- 3.aa Attiecībā uz Eiropas partnerībām, kuras izveidotas saskaņā ar 1.a punkta b) apakšpunktu, Savienība no pamatprogrammas “Apvārsnis Eiropa” nodrošina finansiālu iemaksu, kas paredzēta pētniecības un inovācijas darbībām. Citas Savienības programmas var sniegt ieguldījumu citās darbībās, piemēram, Eiropas Konkurētspējas fonds var sniegt ieguldījumu, kas paredzēts ieviešanas darbībām. Savienības un partneru, kas nav Savienība, kopējais ieguldījums ir vienāds. Vienotajā pamataktā, kas attiecas uz LESD 187. pantā paredzētajiem kopuzņēmumiem, un attiecīgajā dibināšanas aktā, kas attiecas uz LESD 185. pantā paredzētajām iniciatīvām, nosaka sīki izstrādātus noteikumus par visu partneru ieguldījumu.
- 3.b Partneru, kas nav Savienība, ieguldījuma formas ir šādas:
- a) finansiālas iemaksas iniciatīvas darbības un administratīvajā budžetā, tostarp dalībvalstu finansējums iniciatīvā paredzētajās darbībās iesaistītajiem dalībniekiem, kas iedibināti attiecīgajā dalībvalstī;
 - b) natūrā veikti ieguldījumi, lai finansētu savas izmaksas, kas saistītas ar dalību projektā saskaņā ar iniciatīvu.
- 3.ba Attiecīgās Savienības piešķirējas iestādes vai citas struktūras, kurām uzticēta budžeta izpilde, pārvalda vienotas piešķiršanas procedūras, tostarp uzaicinājumu iesniegt priekšlikumus, izvērtēšanas, atlases un uzraudzības procedūras, nodrošinot vienkāršošanu un pārredzamību. Dalībvalstis ir atbildīgas par savām finansiālajām iemaksām saskaņā ar saviem piemērojamajiem valsts noteikumiem un procedūrām, nodrošinot vienkāršošanu un saskaņotu īstenošanu.

5. Eiropas partnerības:

- a) tiek noteiktas un saskaņotas ciešā sadarbībā ar dalībvalstīm un attiecīgā gadījumā apspriežoties ar privāto sektoru;
- b) izveido, lai risinātu problēmas, kurām nepieciešama resursu kritiskā masa un dalībnieku vienota un koordinēta pieeja gan plānošanas, gan īstenošanas ziņā;
- ba) izveido vienīgi tādos gadījumos, kad vēlamos mērķus nevar sasniegt tikai ar Savienības darbību vai citiem Programmas atbalsta veidiem;
- c) pieskaņojas Savienības stratēģiskajām prioritātēm un palīdzēt īstenot galvenās Savienības rīcībpolitikas un politikas iniciatīvas, kas papildina dalībvalstu rīcībpolitikas un politikas iniciatīvas;
- d) tiek atlasītas pārredzamā un atklātā konkursa procesā, pamatojoties uz kvantitatīvi nosakāmu dzīves cikla kritēriju kopumu un stingru portfeļa pieeju, kā rezultātā tiek izveidots saskaņots un papildinošs portfelis ar ierobežotu skaitu Eiropas partnerību;
- e) balstās uz visu partneru indikatīvām *ex ante* un ilgtermiņa saistībām un pēc tam uz oficiālām saistībām sniegt finansiālu ieguldījumu vai – attiecīgā gadījumā – ieguldījumu natūrā Eiropas partnerības resursos tādā veidā, kas veicina īstenošanas saskaņošanu un standartizāciju;
- ea) nodrošina to pastāvīgu atvērtību visu veidu un visu lielumu partneriem visā vērtības ķēdē un disciplīnās;
- f) pieprasa skaidru dzīves cikla pieeju, tai skaitā sākotnējo plānu iniciatīvas īstenošanai ar stratēģiju pakāpeniskai Savienības finansējuma pārtraukšanai;
- fa) tiecas panākt sinerģijas ar citiem Savienības finansēšanas instrumentiem, jo īpaši ar EKF, lai izvairītos no pārklāšanās un dublēšanās un tā vietā nodrošinātu pievienoto vērtību un maksimāli palielinātu ietekmi.

- 5.a Ne vairāk kā [X%] no II pīlāra budžeta piešķir Eiropas partnerībām.
7. Visi partneri, kas nav Savienība, dara publiski pieejamu informāciju par struktūru, dalību un darbībām, kas izstrādātas partnerības ietvaros. Ja partnerības ir noslēgtas ar pārstāvības organizācijām un apvienībām, tas ietver regulāru informāciju par to dalībniekiem.

II nodaļa

Zinātnes izcilība

12. pants

Eiropas Pētniecības padome

1. Eiropas Pētniecības padome nodrošina pievilcīgu un elastīgu finansējumu, kas atsevišķiem talantīgiem un radošiem pētniekiem, sevišķi pētniekiem karjeras sākumposmā, un to komandām ļautu darboties daudzsoļākajās zinātnes avangarda jomās, neatkarīgi no valstspiederības un izcelsmes valsts un pamatojoties uz konkurenci, kuras pamatā ir vienīgi izcilības kritērijs.
2. EPP piesaista talantīgākos pētniekus no visas pasaules un tādējādi palīdz veidot Savienību par vienu no pasaulē vadošajiem pētniecības un inovācijas centriem.

13. pants

Marijas Sklodovskas-Kirī vārdā nosauktās darbības

1. Marijas Sklodovskas-Kirī vārdā nosauktās darbības (*MSCA*) veicina un atbalsta karjeru pētniecībā visos posmos, īpašu uzmanību pievēršot pētniekiem karjeras sākumposmā, prasmju pilnveidei un pētnieku no visas pasaules mobilitātei, kā arī piedāvā apmaiņas iespējas pētniecības personālam, ievērojot drošības apsvērumus. *MSCA* veicina augšupējas pētniecības izcilību, piesaista un notur izcili talantīgus pētniekus un atbalsta ilgtspējīgu un pievilcīgu karjeru pētniecībā Savienībā ar mērķi palielināt Savienības zinātnisko izcilību, tādējādi veicinot konkurētspēju pētniecības un inovācijas jomā.

2. *MSCA* finansē izcilus doktorantūras tīklus, pēcdoktorantūras stipendijas, pētniecības un inovācijas personāla apmaiņu, kā arī atbalsta mehānismus, lai veicinātu ilgtspējīgu karjeru nolūkā piesaistīt un noturēt daudzsološākos talantus. Īpaša vērība tiek pievērsta starptautiskai, starpnozaru un starpdisciplinārai sadarbībai, kā arī izpratnes par zinātnes darbībām veicināšanai. Ar finansējumu tiek atbalstīta progresīva pētniecība, un uzsvars tiek likts uz talantu attīstību pētniecībā, paredzot mērķtiecīgu atbalstu pētniekiem karjeras sākumposmā. Tas palīdz veidot Savienību par vienu no galvenajiem galamērķiem Eiropas un ārvalstu pētniekiem.

14. pants

Kopīgais pētniecības centrs

1. Kopīgais pētniecības centrs (*JRC*) nodrošina neatkarīgas, pierādījumos balstītas zināšanas un zinātni, atbalstot ES politiku un – attiecīgā gadījumā – dalībvalstis, lai radītu pozitīvu ietekmi uz sabiedrību. To panāk, *JRC* veicot tiešas darbības un piedaloties netiešās darbībās. II sadaļas II nodaļu tiešajām darbībām nepiemēro. [Atkāpjoties no Regulas (ES, *Euratom*) 2024/2509 21. panta 3. punkta, ieņēmumus vai summas, kas gūti no *JRC* pētniecības darbībām (piemēram, patenti, licences u. c.), *JRC* izmanto atkārtoti.]

III nodaļa

Konkurētspēja un sabiedrība

15. pants

Kopdarbīgā pētniecība un inovācija

1. Kopdarbīgā pētniecība un inovācija atbalsta izcilu transnacionālu pētniecības un inovācijas darbību izveidi, apvienojot dažādu nozaru un disciplīnu, tostarp SHZ, subjektus, lai atbalstītu augstas kvalitātes rezultātu atklāšanu, izstrādi un ātru izplatīšanu, nodrošinot ieguvumu Savienības stratēģiskajām prioritātēm un vērtībām.

2. Kopdarbīgās pētniecības un inovācijas darbības tiek veiktas līdzsvarotā veidā starp zemāku un augstāku tehnoloģiskās gatavības līmeni, tādējādi aptverot visu pētniecības un inovācijas vērtības ķēdi un papildinot EKF paredzētās darbības.
- 2.a Kopdarbīgās pētniecības un inovācijas darbības nodrošina līdzsvarotu pieeju starp augšupējām darbībām un iepriekš noteiktiem stratēģisku jomu tematiem, lai vienlaikus veicinātu radošumu un virzītu pētniecību un inovāciju. Tematu apraksti ir vienkārši, un tajos skaidri formulē paredzamos rezultātus un ietekmi un vienlaikus izvairās no pārmērīgi detalizētas informācijas par konkrētām metodikām, tādējādi veicinot atvērtu un konkurētspējīgu procesu un sniedzot pieteikumu iesniedzējiem lielāku brīvību paredzēt sev dažādus ceļus attiecīgo pētniecības un inovācijas mērķu sasniegšanai.
3. II pīlāra komponenta “Konkurētspēja” ietvaros šī programma atbalsta EKF politikas logu kopdarbīgās pētniecības un inovācijas darbības, kuru mērķis ir stiprināt Savienības konkurētspēju (Regulas (ES) XXX par Eiropas Konkurētspējas fondu IV līdz VII nodaļa).
- 3.a Komisija II pīlāra konkurētspējas komponentā paredzētās kopdarbīgās pētniecības un inovācijas darbības īsteno tādu darba programmu īpaši atvēlētā daļā, kuras pieņemtas saskaņā ar [EKF] 15. panta 1.a punktu.
4. II pīlāra komponenta “Sabiedrība” ietvaros šī programma atbalsta tādas kopdarbīgās pētniecības un inovācijas darbības, uz kurām neattiecas “konkurētspējas komponents” un kuru mērķis ir sniegt inovatīvus risinājumus un stiprināt pierādījumu bāzi, lai sabiedrība varētu īstenot pārmaiņas saskaņā ar Savienības mērķiem un vērtībām, tostarp tiesiskumu un pamattiesībām.
- 4.a Komisija II pīlāra sabiedrības komponentā paredzētās kopdarbīgās pētniecības un inovācijas darbības īsteno tādu darba programmu ietvaros, kuras pieņemtas saskaņā ar [ĪP10] 4. panta 2. punktu.

- 4.b Lai veidotu spēcīgu un noturīgu Savienību, konkurētspējas un sabiedrības komponentus izstrādā saskaņoti nolūkā nodrošināt pētniecības un inovācijas vides savstarpēju pastiprināšanu un vienmērīgu aptvērumu.
6. Šīs Programmas II pīlāra ietvaros atbalstu saskaņā ar Regulas (ES) 2021/695 8. pantu izveidoto ES misiju pētniecības un inovācijas daļai sniedz līdz 2030. gadam. Atbalstu, ko no pamatprogrammas “Apvārsnis Eiropa” sniedz pētniecības un inovācijas darbībām saistībā ar Jaunā Eiropas “Bauhaus” (JEB) mehānismu, papildina ar darbībām, kuru mērķis ir ieviešana saskaņā ar citām Savienības programmām.

IV nodaļa

Inovācija

16. pants

Eiropas Inovācijas padome (EIP)

1. EIP apzina, izstrādā un attīsta dziļās tehnoloģijas un revolucionāras inovācijas. Atbalstu sniedz, ja dziļo tehnoloģiju, augsta riska jaunuzņēmumi un augoši uzņēmumi nav pietiekami nobrieduši, lai saņemtu uz tirgu balstītu atbalstu. To galvenokārt panāk, izmantojot atklātus augšupējus uzaicinājumus iesniegt priekšlikumus, vienlaikus nodrošinot līdzsvarotu darbību portfeli visās tematiskajās jomās. To papildina mērķorientēti tematiski un ar “problēmām saistīti” uzaicinājumi potenciāli stratēģisku interešu jomās ciešā koordinācijā un sinerģijā ar EKF politikas logiem, nodrošinot savstarpēju papildināmību un izvairoties no pārklāšanās, it īpaši ar EKF *InvestEU* instrumentu.
2. EIP sniedz šādu veidu atbalstu augsta riska darbībām:
 - a) *Pathfinder* dotācijas augsta riska pētniecībai, jo īpaši pētniecībai karjeras sākumposmā, koncepcijas pierādīšanai un prototipu izveidei;
 - b) pārejas dotācijas, lai izstrādātu komerciālas attīstības ceļus pētniecības rezultātiem, arī atvasuzņēmumu un jaunuzņēmumu izveidei;

- c) ar *Accelerator* apvienots finansējums un atbalsts tikai ieguldījumiem atsevišķiem uzņēmumiem, lai izstrādātu un laistu tirgū to inovācijas;
 - d) stimuli iepirkuma veicējiem veikt testēšanu un nodrošināt pirmajiem klientiem padziļinātas un progresīvas inovācijas;
 - e) uzņēmējdarbības paātrināšanas pakalpojumi, kas papildina EIP finansējumu, lai, īstenojot kopdarbību un koordinēšanu ar Regulas (ES) XXX [Eiropas Konkurētspējas fonds] III nodaļā minētajiem projektu konsultatīvajiem pakalpojumiem, nodrošinātu piekļuvi īpašām zināšanām par dziļajām tehnoloģijām, pētniecības un tehnoloģiju infrastruktūru izmantošanai, apmācībai un mentorēšanai, tīklu veidošanai, kā arī ieguldītāju, iepirkuma veicēju, uzņēmumu un citu inovācijas partneru piemeklēšanai.
3. Šā panta 2. punktā minētos atbalsta veidus elastīgi apvieno EIP uzdevumos, ko izstrādā un pārvalda EIP programmu vadītāji. EIP uzdevumus veic, izmantojot portfeļa pieeju, kas paredz, ka darbības tiek atlasītas, pamatojoties uz to papildināmību, lai sasniegtu noteiktos mērķus un savstarpēji mijiedarbotos. Tas notiek EIP programmu vadītāju uzraudzībā, attiecīgā gadījumā konsultējoties ar neatkarīgiem ārējiem ekspertiem, lai nodrošinātu elastīgu pieeju, kas spēj reaģēt uz tehnoloģiju un politikas straujo attīstību, un paredzot pilnvaras pārorientēt vai izbeigt projektus ar nepietiekamu sniegumu, tostarp pakāpenisku finansēšanu, nodrošināt ātru pāreju no viena instrumenta uz citu un veicināt saziņu ar galalietotājiem un klientiem. Šādos gadījumos Programmas komiteja tiek pienācīgi un laikus informēta.
4. Visu EIP ieguldījumu atbalstu īsteno, izmantojot vienu vai vairākus īpašus ieguldījumu mehānismus, ko izveido saskaņā ar dalībvalsts tiesību aktiem (EIP fonds). EIP fondu strukturē tādā veidā, lai tas spētu piesaistīt citus publiskos vai privātos investorus nolūkā palielināt Savienības ieguldījuma sviras efektu.

5. EIP var atbalstīt inovāciju kritiski svarīgu dziļo tehnoloģiju jomā, galveno vērību pievēršot pielietojumiem aizsardzības jomā, ciešā koordinācijā ar EKF politikas logu “Noturība un drošība, aizsardzības nozare un kosmos”. Šādos gadījumos piemēro Regulas (ES) XXX [Eiropas Konkurētspējas fonds] 50. un 51. pantu. Uz šādu atbalstu attiecas īpaši uzaicinājumi iesniegt priekšlikumus, un tas nepārsniedz [X %] no III pīlāra kopējā budžeta. Papildus 3. punkta noteikumiem EIP uzdevumos, kas vērsti uz pielietojumiem aizsardzības jomā, ievēro prioritātes, kuras noteiktas EKF politikas logā [“Noturība un drošība, aizsardzības nozare un kosmos”], un šādas prioritātes ņem vērā ar portfeli saistītajos apsvērumos. Programmas komitejas sastāvu, kas atbild par [“Noturība un drošība, aizsardzības nozare un kosmos”], pastāvīgi informē par to, kā tiek īstenots EIP atbalsts pielietojumiem aizsardzības jomā.

17. pants

Eiropas inovācijas ekosistēmas

1. Programma atbalsta darbības saistībā ar stratēģiskajām prioritātēm, lai sadarbībā un koordinācijā ar valsti un reģionālajām iestādēm izveidotu un stiprinātu konkurētspējīgas, stabilas, savienotas un transnacionālas inovācijas ekosistēmas, nodrošinātu un uzlabotu pamatnosacījumus un atbalstītu Eiropas mēroga sasniegšanu. Šādas darbības ir atvērtas visām attiecīgajām ieinteresētajām personām, lai tādējādi gūtu labumu no ciešas sadarbības starp nozarēm, disciplīnām un pāri robežām. Sinerģijas ar citām šīs Programmas daļām, tostarp ciešu sadarbību ar citām darbībām, un citām Savienības, valstu un reģionālajām programmām īsteno, lai sekmētu inovāciju, šajā sakarā veicinot zināšanas, savstarpēju mācīšanos un tehnoloģiju nodošanu un ieviešanu tirgū un palīdzot radīt dinamiskāku uzņēmējdarbības un biznesa vidi, kas izriet no zinātnes Savienībā.
2. Programma atbalsta darbības, tostarp EIT ZIK īstenotās darbības, lai veicinātu zināšanu trīsstūra – augstākās izglītības, pētniecības un inovācijas un uzņēmējdarbības – integrāciju visā Savienībā.

V nodaļa

Eiropas Pētniecības telpa

18. pants

Eiropas Pētniecības telpa

1. Eiropas Pētniecības telpas (EPT) mērķis ir visā Savienībā izveidot vienotu pētniecības, inovācijas un tehnoloģiju tirgu bez robežām, kurā notiek brīva pētnieku pārvietošanās un zinātniskās informācijas un tehnoloģiju aprite. Programma nodrošina visu EPT un Eiropas Pētniecības un inovācijas pakta vērtību un principu efektīvu veicināšanu un aizsardzību. Tā veicina Savienības, valstu un reģionālo pētniecības un inovācijas rīcībpolitiku turpmāku saskaņošanu.

Pētniecības un tehnoloģiju infrastruktūras

Pētniecības un tehnoloģiju infrastruktūru finansējums palīdz Savienībai nodrošināt spēcīgu, saskaņotu un savienotu pasaules līmeņa ilgtspējīgu iekārtu un pakalpojumu ekosistēmu, pamatojoties uz prioritārām Eiropas infrastruktūrām un papildu modernām valstu un reģionālajām spējām. Saskaņā ar šo Programmu pieejamos Savienības finansēšanas instrumentus attiecīgā gadījumā izmanto sinerģijā ar citām Savienības programmām, jo īpaši Eiropas Konkurētspējas fondu, un citiem finansējuma avotiem. Gadījumos, kad ir vajadzīgi ieguldījumi, kas pārsniedz atsevišķu privātā vai publiskā sektora dalībnieku spējas, Programma var sniegt ieguldījumu līdz 20 % apmērā no Savienības nozīmes pētniecības un tehnoloģiju infrastruktūru nozīmīgu pasaules līmeņa spēju veidošanas vai ievērojamas modernizācijas izmaksām. Ne vairāk kā [X %] no IV pīlāra kopējā budžeta izmanto kā ieguldījumu pētniecības un tehnoloģiju infrastruktūru būvniecības vai ievērojamas modernizācijas izmaksās. Katrs šāds ieguldījums nepārsniedz [X %] no IV pīlāra kopējā budžeta. Jomas, kas paredzētas pētniecības un tehnoloģiju infrastruktūru būvniecības vai ievērojamas modernizācijas izmaksu atbalstam, tiks noteiktas, pamatojoties uz Padomē sniegtajām norādēm vai attiecīgā gadījumā tās padomdevēju struktūru sniegtajām norādēm un pamatojoties uz darbu, ko veic Eiropas Pētniecības infrastruktūru stratēģijas forums (*ESFRI*) un jebkurš cits tehnoloģiju infrastruktūru stratēģijas forums.

Dalības paplašināšana un izcilības izplatīšana

1. ["Paplašināšanas valstis" šā panta 5. punkta a) un b) apakšpunktā minēto darbību finansēšanai ir Bulgārija, Horvātija, Čehija, Ungārija, Latvija, Lietuva, Polija, Rumānija un Slovākija.
2. Lai finansētu šā panta 5. punkta b) apakšpunktā minētās darbības, "pārejas valstis" ir Kipra, Igaunija, Grieķija, Malta, Portugāle un Slovēnija.]

3. Izņemot Eiropas sadarbību zinātnes un tehnoloģiju jomā (*COST*), tikai tiesību subjekti, kas iedibināti paplašināšanas valstīs vai pārejas valstīs, atbilst koordinatora statusam Programmas daļas “EPT stiprināšana” komponenta “Dalības paplašināšana un izcilības izplatīšana” ietvaros. Tiesību subjekti, kas pastāvīgi darbojas tālākajos reģionos, kā definēts LESD 349. pantā, arī atbilst koordinatora statusam šā komponenta ietvaros attiecībā uz atbalstu pētniecības un inovācijas darbībām tālākajos reģionos, un uz tiem attiecas tie paši noteikumi, ko piemēro paplašināšanas valstīm saskaņā ar šo pantu, izņemot 7. punktu.
4. Attiecībā uz asociētajām valstīm tas nozīmē, ka koordinatora statusam šā komponenta ietvaros pilnībā atbilst tiesību subjekti no atbilstošo valstu saraksta, kas noteikts, pamatojoties uz kādu rādītāju, un publicēts darba programmā.
5. “Dalības paplašināšana un izcilības izplatīšana” ietver:
 - a) spēju veidošanas pasākumus;
 - b) pasākumus, kas atbalsta: – EPT integrāciju un līderību; – zināšanu valorizāciju; – intelektuālā darbaspēka aizplūšanas novēršanu; – īpašu valstu kontaktpunktu (VKP) darbības; – *COST*; – paplašināšanas un pārejas valstu virzību uz vienmērīgu dalības pakāpenisku izbeigšanu.
- 5.a Pasākumus, kas ir apliecinājuši savu vērtību paplašināšanas mērķu sasniegšanā, piemēram, komandsadarbību, EPT katedras un EIP pirmSPAātrinātāju, turpina un pilnveido, kā arī izveido jaunus pasākumus, tostarp pasākumus, kas paredzēti, lai veicinātu pētnieku no paplašināšanas un pārejas valstīm dalību EPP uzaicinājumos iesniegt priekšlikumus. Esošajiem un jaunajiem pasākumiem būtu jānodrošina tāda saskaņota pasākumu portfeļa izstrāde, kas spēj atbalstīt paplašināšanas un pārejas valstu pētniecības un inovācijas ekosistēmu attīstību un mainīgo raksturu.

6. Programmas komponents “Dalības paplašināšana un izcilības izplatīšana” palīdz paplašināšanas un pārejas valstīm vēl vairāk attīstīt savas pētniecības un inovācijas sistēmas, palielināt to dalību visās Programmas daļās un veicināt plašu ģeogrāfisko aptvērumu izcilos kopdarbības projektos. Pasākumi saskaņā ar šo komponentu veicina noturīgu augšupēju konvergenci pētniecības un inovācijas jomā, balstoties uz progresu, ko paplašināšanas un pārejas valstis panākušas to turpmākā attīstībā. Minētos centienus papildina proporcionāli dalībvalstu pasākumi. Šis komponents arī veicina visā Programmā finansēto darbību koordināciju savstarpēju mācīšanos un palīdz tiesību subjektiem no pārejas valstīm dalīties savā pieredzē, no kā gūst labumu koordinatori no paplašināšanas valstīm.
7. [Sākot no 2030. gada, piekļuve spēju veidošanas pasākumiem ir ierobežota, un tie pieejami tikai tām paplašināšanas valstīm, kuras pēdējā zināmajā gadā salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu, ir palielinājušas savus faktiskos izdevumus publiskajiem ieguldījumiem pētniecībā un izstrādē.]

II sadaļa

Dalības un rezultātu izplatīšanas noteikumi

I nodaļa

Vispārīgi noteikumi

20. pants

EKF noteikumi

1. Ja vien šajā regulā nav noteikts citādi, šīs regulas vajadzībām piemēro [Regulas (ES) XXX [Eiropas Konkurētspējas fonds] 10. panta 2. un 3. punktu par ES preferenci], 13. pantu par noteikumu par klasificētu informāciju un sensitīvu informāciju piemērošanu [un 20. pantu par paātrinātu un mērķtiecīgu rīcību konkurētspējas veicināšanai].

21. pants

Attiecināmība

1. Attiecināmības kritērijus nosaka saskaņā ar Regulu (ES, *Euratom*) 2024/2509, lai atbalstītu 3. pantā noteikto vispārējo un konkrēto mērķu sasniegšanu, un tie attiecas uz visām piešķiršanas procedūrām saskaņā ar Programmu.
- 1.a Programmas darbībā var piedalīties ikviens tiesību subjekts, neatkarīgi no tā iedibinājuma vietas un ieskaitot tiesību subjektus no trešām valstīm, kas nav asociētās valstis, vai starptautiskas organizācijas, ar noteikumu, ka ir izpildīti šajā regulā paredzētie nosacījumi, kā arī visi darba programmā paredzētie nosacījumi.
2. Tiešā un netiešā pārvaldībā īstenotās piešķiršanas procedūrās Savienības atbalstu var saņemt tiesību subjekti vienā vai vairākās šādās kategorijās:
 - a) dalībvalstī iedibināti subjekti;
 - b) Programmas asociētā trešā valstī iedibināti subjekti;
 - c) subjekti, kas iedibināti zemu līdz vidēju ienākumu trešās valstīs, kas nav Programmas asociētās valstis, vai – izņēmuma kārtā – citās trešās valstīs, kas nav Programmas asociētās valstis, ja trešā valsts ir noteikta Komisijas pieņemtajā darba programmā;
 - d) subjekti, kas iedibināti trešās valstīs, kas nav Programmas asociētās valstis, ja šādu subjektu finansējums ir būtisks darbības īstenošanai un veicina 3. pantā noteikto mērķu sasniegšanu.

3. Izņemot pienācīgi pamatotus gadījumus, kad darba programmā ir paredzēts citādi, lai tiesību subjekti būtu tiesīgi piedalīties dotāciju darbībās, tie veido konsorciiju, kurā atbalsta saņēmēji ir vismaz trīs tiesību subjekti, kas ir neatkarīgi cits no cita, un katrs no tiem ir iedibināts citā valstī, ievērojot šādus nosacījumus:
 - a) vismaz divi tiesību subjekti ir iedibināti dažādās dalībvalstīs; un
 - b) vismaz vēl viens tiesību subjekts ir iedibināts citā dalībvalstī vai Programmas asociētā trešā valstī.
4. EPP progresīvās pētniecības darbības, EIP darbības, *MSCA* darbības un darbības, kurās ietver vai par galveno mērķi izvirza pirmskomercializācijas iepirkumu vai inovatīvu risinājumu iepirkumu, var īstenot viens vai vairāki tiesību subjekti ar noteikumu, ka viens no minētajiem tiesību subjektiem ir iedibināts dalībvalstī vai Programmas asociētā trešā valstī.
5. Koordinācijas un atbalsta darbības var īstenot viens vai vairāki tiesību subjekti, kuri var būt iedibināti dalībvalstī, Programmas asociētā trešā valstī vai – pienācīgi pamatotos izņēmuma gadījumos – trešā valstī, kas nav Programmas asociētā valsts.
6. Saskaņā ar Regulas (ES, *Euratom*) 2024/2509 136. pantu drošības apsvērumu dēļ augsta riska piegādātājiem saskaņā ar ES tiesību aktiem piemēro attiecināmības ierobežojumus.
7. Eiropas nozīmes starptautiskas pētniecības organizācijas un tiesību subjektus, kas izveidoti saskaņā ar Savienības tiesību aktiem, uzskata par iedibinātiem dalībvalstī, kas nav tā dalībvalsts, kur iedibināti citi tiesību subjekti, kas piedalās darbībā.

8. Attiecībā uz EPP progresīvās pētniecības darbībām, pētniecības un mācību darbībām un ja tas ir paredzēts darba programmā vai uzaicinājumā iesniegt priekšlikumus, starptautiskās organizācijas, kuru galvenais birojs atrodas kādā dalībvalstī vai Programmas asociētā trešā valstī, uzskata par iedibinātām minētajā dalībvalstī vai Programmas asociētā trešā valstī. Attiecībā uz citām Programmas daļām – starptautiskas organizācijas, kas nav Eiropas nozīmes starptautiskas pētniecības organizācijas, uzskata par iedibinātām trešā valstī, kas nav Programmas asociētā valsts, ja vien darba programmā vai uzaicinājumā iesniegt priekšlikumus nav noteikts citādi.
9. Papildus Regulas (ES, *Euratom*) 2024/2509 168. panta 2. un 3. punkta noteikumiem Programmas asociētās trešās valstis, kas minētas 9. panta 1. punktā, un starptautiskās organizācijas attiecīgā gadījumā var piedalīties jebkādos iepirkuma mehānismos, kas paredzēti Regulas (ES, *Euratom*) 2024/2509 168. panta 2. un 3. punktā, un gūt no tiem labumu. Noteikumus, kas piemērojami dalībvalstīm, pēc analogijas piemēro iesaistītajām Programmas asociētajām trešām valstīm un starptautiskajām organizācijām.
10. Piešķiršanas procedūrās finansējuma saņemšanas nolūkos par attiecināmām neuzskata šādas darbības:
- a) darbības, kas ir aizliegtas ar Savienības tiesību aktiem, piemērojamiem starptautiskajiem tiesību aktiem vai valsts tiesību aktiem visās dalībvalstīs. Finansējumu dalībvalstī nepiešķir pētniecības, tehnoloģiju vai demonstrējumu darbībām, kas šajā dalībvalstī ir aizliegtas;
 - aa) darbības, kas jau ir pilnībā finansētas no citiem ES, valsts un reģionāliem publiskiem līdzekļiem vai privātiem avotiem, izņemot Savienības iemaksas saistībā ar 8. panta 1. punktā minētajām darbībām;
 - b) darbības, kuru mērķis ir cilvēku klonēšana vairošanai;
 - c) darbības ar mērķi modificēt cilvēku ģenētisko mantojumu, kuras varētu tādas modifikācijas padarīt pārmantojamas, izņemot pētījumus, kas saistīti ar gonādu vēža ārstēšanu;

- d) darbības, kas paredzētas cilvēku embriju radīšanai vienīgi pētniecības, tehnoloģiju attīstības un demonstrējumu vajadzībām vai cilmes šūnu ieguvei, arī veicot somatisko šūnu kodola pārstādīšanu;
- 10.a Kā pieaugušu cilvēku, tā embriju cilmes šūnu pētniecību var finansēt atkarībā gan no zinātniskā ierosinājuma satura, gan iesaistīto dalībvalstu tiesiskā regulējuma.
11. Papildus Regulas (ES, *Euratom*) 2024/2509 132. pantā izklāstītajiem iemesliem piešķiršanas procedūras un no tām izrietošās juridiskās saistības ļauj izbeigt darbību, ja ir maz ticams, ka tiks sasniegti darbības mērķi vai ka mērķi tiks sasniegti noteiktajos termiņos. Pirms Komisija pieņem lēmumu par darbības izbeigšanu, tā īsteno ierunu procedūru ar darbības koordinatoru un attiecīgā gadījumā iesaista neatkarīgus ārējos ekspertus. Par šiem gadījumiem informē Programmas komiteju.
- 12.a Attiecīgā gadījumā un pienācīgi pamatotos gadījumos, ņemot vērā šīs regulas 3. pantā noteiktos mērķus, darba programmā var paredzēt detalizētākus attiecināmības kritērijus.

21.a pants

Pētniecības drošība

1. Saskaņā ar šo Programmu veiktās darbības atbilst attiecīgajiem Savienības tiesību aktiem, tostarp noteikumiem par drošību, eksporta kontroli un pasākumiem pret zināšanu un tehnoloģiju neatļautu nodošanu, lai tādējādi garantētu Savienības un tās dalībvalstu stratēģisko interešu, drošības un sabiedriskās kārtības aizsardzību.

- 1.a Lai nodrošinātu pētniecības drošību un atbilstoši EKF 10. panta 3. punktam, darba programmā attiecīgos un pienācīgi pamatotos gadījumos var noteikt attiecināmības ierobežojumus saskaņā ar [Finanšu regulas] 136. pantu, lai ņemtu vērā konkrētas politikas prasības vai darbības būtību un mērķus. Izņēmuma iemeslu dēļ programmā var noteikt ierobežojumus iesaistītajiem subjektiem, pārvaldības izpildstrukturā ierobežojumus un īpašumtiesību un kontroles ierobežojumus, kas ierobežo visu vai konkrētu subjektu dalību līdz tiem subjektiem, kuriem ir pārvaldības izpildstrukturā, kā arī īpašumtiesības un kontroli, ko īsteno dalībvalstīs un attiecīgā gadījumā citās atbilstīgās valstīs iedibinātas fiziskas vai juridiskas personas. Asociētās valstīs, kuras ir EEZ dalībvalstis, iedibinātu tiesību subjektu dalības jebkāda ierobežošana notiek saskaņā ar Līguma par Eiropas Ekonomikas zonu noteikumiem un nosacījumiem.
- 1.b Komisija nodrošina atbilstošu satvaru, procedūras, norādījumus un atbalstu, lai nodrošinātu pētniecības drošības prasību konsekvētu, samērīgu un efektīvu piemērošanu visos Programmas īstenošanas posmos, tostarp attiecīgā gadījumā drošības pašnovērtējumu un sākotnēju drošības pārvaldības plānu, kurā apzinātas visas pieteikuma iesniedzēja drošības problēmas.
3. Attiecīgā gadījumā Komisija vai attiecīgā finansēšanas struktūra īsteno pētniecības drošības pārskatīšanu un kontroles procedūras, kā arī veic pārbaudes saistībā ar tādiem priekšlikumiem un darbībām, kas rada bažas par drošības aspektiem.
4. Tiesību subjekti, kas piedalās darbībā, attiecīgā gadījumā pieņem samērīgus pētniecības drošības pasākumus visā projekta dzīves ciklā. Darbības, kas neatbilst šajā pantā paredzētajiem drošības noteikumiem, var noraidīt vai izbeigt jebkurā laikā.

Ētika un pētniecības godprātība

1. Veiktās darbības atbilst:
 - a) attiecīgajiem Savienības, valsts un starptautiskajiem tiesību aktiem, tai skaitā Eiropas Savienības Pamattiesību hartai un Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijai un tās papildprotokoliem;
 - b) ētikas principiem, tai skaitā augstākajiem pētniecības godprātības principiem.
2. Attiecībā uz darba programmā noteiktajām piešķiršanas procedūrām tiesību subjekti, kas piedalās darbībā, atbilst visām šādām prasībām:
 - a) sniedz ētikas pašnovērtējumu, kas saistīts ar darbību mērķi, īstenošanu un iespējamo ietekmi, tai skaitā apstiprinājumu un aprakstu par atbilstību 1. punktam;
 - b) sniedz apstiprinājumu, ka darbības atbilst i) Eiropas Rīcības kodeksam par pētniecības godprātību un ii) Globālajam rīcības kodeksam līdzvērtīgām pētniecības partnerībām un ka netiks veikti pasākumi, kuriem nav paredzēts finansējums;
 - c) par darbībām, ko veic ārpus Savienības, sniedz apstiprinājumu, ka konkrētajā dalībvalstī tādas pašas darbības tiktu atļautas;
 - d) attiecībā uz darbībām, kurās izmanto cilvēka embriju cilmes šūnas, attiecīgā gadījumā sniedz sīku informāciju par licencēšanas un kontroles pasākumiem, ko veic attiecīgo dalībvalstu kompetentās iestādes, kā arī sīku informāciju par apstiprinājumiem par atbilstību ētikas principiem, kuri jāiegūst pirms attiecīgo darbību sākšanas;
 - e) pirms attiecīgo darbību sākšanas ir saņemti visi apstiprinājumi vai citi obligātie dokumenti no attiecīgajām valsts un vietējām ētikas komitejām vai citām struktūrām, piemēram, datu aizsardzības iestādēm, un šie dokumenti tiek glabāti lietas materiālos, kas pēc pieprasījuma iesniedzami Komisijai vai attiecīgajai īstenošanas struktūrai.

II nodaļa

Dotācijas

23. pants

Uzaicinājumi iesniegt priekšlikumus

- 1. Attiecībā uz visām darbībām uzaicinājumu iesniegt priekšlikumus saturu iekļauj darba programmā.
- 1. Uzaicinājums iesniegt priekšlikumus nav vajadzīgs attiecībā uz koordinācijas un atbalsta darbībām, kas:
 - a) jāveic tiesību subjektiem, kuri norādīti darba programmā, un
 - b) neietilpst uzaicinājuma iesniegt priekšlikumus tvērumā saskaņā ar Regulas (ES, Euratom) 2024/2509 198. panta e) punktu.
- 2. Darba programmā norāda uzaicinājumus iesniegt priekšlikumus, kuros var piešķirt izcilības zīmogu. Informāciju par pieteikumu un izvērtējumu var darīt zināmu ieinteresētajām finansēšanas iestādēm, par to noslēdzot vienošanos par konfidencialitāti, ja vien pieteikuma iesniedzējs pret to nav skaidri iebildis.
- 2.a Komisija un citas finansēšanas struktūras piemēro divposmu iesniegšanas un novērtēšanas procedūru, ja tas ir būtiski, lai saņēmējiem vienkāršotu pieteikšanās procesu, jo īpaši II pīlārā. Ja tas ir lietderīgi, anonimizētus priekšlikumus var izvērtēt izvērtēšanas pirmajā posmā.

24. pants

Pieteikumu iesniedzēju finansiālās spējas

- 1. Papildus izņēmumiem, kas minēti Regulas (ES, Euratom) 2024/2509 201. panta 5. punktā, koordinators finansiālās spējas pārbauda tad, ja darbībai no Savienības pieprasītais finansējums ir 1 000 000 EUR vai vairāk.

2. Neatkarīgi no 1. punkta, ja ir pamats apšaubīt pieteikuma iesniedzēja finansiālās spējas vai ja ir lielāks risks, ko rada dalība vairākās Savienības pētniecības un inovācijas programmu finansētās darbībās, tiek pārbaudīta arī citu pieteikumu iesniedzēju vai koordinatoru finansiālās spējas, pat ja prasītais finansējums ir zem 1. punktā minētā sliekšņa.
3. Ja finansiālās spējas strukturāli garantē cits tiesību subjekts, pārbauda minētā cita tiesību subjekta finansiālās spējas.
4. Ja pieteikuma iesniedzēja finansiālās spējas ir vājas, var noteikt, ka pieteikuma iesniedzēja dalība ir atkarīga no tā, vai saistītais subjekts ir iesniedzis deklarāciju par solidāru atbildību.
5. Ieguldījumu 30. pantā aprakstītajā savstarpējās apdrošināšanas mehānismā uzskata par pietiekamu garantiju atbilstīgi Regulas (ES, *Euratom*) 2024/2509 155. pantam. No atbalsta saņēmējiem nepieņem vai neprasa papildu garantiju vai nodrošinājumu.

[25. pants

Piešķiršanas kritēriji un atlase

1. Iesniegtos priekšlikumus vērtē pēc šādiem piešķiršanas kritērijiem:
 - a) izcilība;
 - b) ietekme;
 - c) īstenošanas kvalitāte un efektivitāte.

Darba programmā iekļauj sīkāku informāciju par 1. punktā noteikto piešķiršanas kritēriju piemērošanu.

2. Atkāpjoties no 1. punkta, izvērtējumiem atbilstīgi EPP progresīvās pētniecības darbībām un pētniecības un apmācības darbībām piemēro tikai minētā punkta a) apakšpunktā noteikto izcilības kritēriju.]

26. pants

Piešķiršanas termiņš

1. Atkāpjoties no Regulas (ES, *Euratom*) 2024/2509 197. panta 2. punkta pirmās daļas, piemēro šādus termiņus:
 - a) visu pieteikumu iesniedzēju informēšanai par viņu pieteikumu izvērtēšanas rezultātiem – ne ilgāk par pieciem mēnešiem no pilnīgu priekšlikumu iesniegšanai noteiktās pēdējās dienas;
 - b) dotāciju nolīgumu parakstīšanai ar pieteikumu iesniedzējiem – ne ilgāk par septiņiem mēnešiem no pilnīgu priekšlikumu iesniegšanai noteiktās pēdējās dienas.
2. Nemazinot izvērtēšanas un piešķiršanas procedūras kvalitāti, darba programmā var noteikt īsākus termiņus par tiem, kuri paredzēti 1. punktā.
3. Papildus izņēmumiem, kas noteikti Regulas (ES, *Euratom*) 2024/2509 197. panta 2. punkta otrajā daļā, šā panta 1. punktā minētos termiņus var pagarināt EPP darbībām, darbībām, kurām tiek saņemts atbalsts no vairākiem šīs Programmas komponentiem vai citām Savienības programmām, un tad, ja par darbību veicams ētikas novērtējums, drošības kontrole vai novērtējumi, lai aizsargātu Savienības konkurētspēju, tai skaitā tās stratēģiskos aktīvus un intereses.

[27. pants

Finansējuma likmes

1. Visiem attiecīgajā darbībā finansētajiem pasākumiem piemēro katrai darbībai atsevišķi noteiktu finansējuma likmi. Maksimālo likmi katrai darbībai nosaka darba programmā.

2. Var atlīdzināt līdz 100 % no Programmas darbības kopējām attiecināmajām izmaksām, izņemot peļņu gūstošiem tiesību subjektiem, kam var atlīdzināt līdz 70 % no kopējām attiecināmajām izmaksām. Izņēmuma kārtā MVU var piemērot finansējuma likmi līdz 100 % no kopējām attiecināmajām izmaksām.]

28. pants

Netiešās izmaksas

1. Netiešās attiecināmās izmaksas ir 25 % no kopējām tiešajām attiecināmajām izmaksām, izņemot tiešās attiecināmās izmaksas par apakšuzņēmuma līgumu slēgšanu, finansiālo atbalstu trešām personām un vienības izmaksām vai fiksētām summām, kurās ietilpst netiešās izmaksas. Vajadzības gadījumā vienības izmaksās vai fiksētajās summās ietvertās netiešās izmaksas aprēķina, izmantojot iepriekšējā teikumā minēto vienoto likmi, izņemot iekšējos norēķinos norādīto preču un pakalpojumu vienības izmaksas, ko aprēķina, pamatojoties uz faktiskajām izmaksām saskaņā ar atbalsta saņēmēju parasto izmaksu uzskaites praksi.
2. Neatkarīgi no 1. punkta, ja tas paredzēts darba programmā, netiešās izmaksas var deklarēt kā fiksētas summas vai vienības izmaksas.

29. pants

Attiecināmās izmaksas

1. Atkāpjoties no Regulas (ES, *Euratom*) 2024/2509 193. panta 2. punkta, izmaksas par resursiem, ko trešās personas darījušas pieejamus ar ieguldījumiem natūrā, ir attiecināmās izmaksas līdz summai, kura nepārsniedz trešās personas tiešās attiecināmās izmaksas.
2. Atkāpjoties no Regulas (ES, *Euratom*) 2024/2509 195. panta 2. punkta, ienākumus, kas gūti no rezultātu valorizācijas, neuzskata par darbības ieņēmumiem.

- 2.a Savienības ieguldījumā *MSCA* darbībās pienācīgi ņem vērā visas atbalsta saņēmēja papildu izmaksas, kas saistītas ar grūtniecības un dzemdību atvaļinājumu, vecāku atvaļinājumu, slimības atvaļinājumu, atvaļinājumu personisku iemeslu dēļ vai pētnieku darbā pieņemušās organizācijas maiņu vai ģimenes statusa maiņu dotācijas nolīguma darbības laikā.

30. pants

Savstarpējās apdrošināšanas mehānisms

1. Ar šo tiek izveidots Savstarpējās apdrošināšanas mehānisms ("SAM"), kas aizstāj un turpina saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 2021/695 37. pantu izveidoto SAM. SAM paredz ar tādu summu neatgūšanu saistīta riska segumu, kuras jāatmaksā noteiktiem "Apvārsnis Eiropa" atbalsta saņēmējiem, uz kuriem attiecas tieša un netieša pārvaldība, kā arī tādu iepriekš pastāvējušu risku segumu, kas tiek segti saskaņā ar Regulas (ES) 2021/695 37. pantu.
2. SAM pārvalda Savienība, ko pārstāv Komisija, kura darbojas kā izpildītājs. Komisija ar īstenošanas aktu paredz īpašus noteikumus par SAM darbību.
3. Atbalsta saņēmēji veic ieguldījumu, kas ir 5 % no Savienības finansējuma darbībai. Pamatojoties uz pārredzamiem periodiskajiem izvērtējumiem, Komisija minēto ieguldījumu var palielināt līdz 8 % vai to samazināt zem 5 %. Ieguldījumu atskaita no sākotnējā priekšfinansējuma, un atbalsta saņēmējiem to atmaksā, veicot atlikuma maksājumu. Minētais ieguldījums nepārsniedz sākotnējā priekšfinansējuma summu.
4. Jebkura finansiāla peļņa, ko radījis SAM, un jebkādas atgūtās summas uzskata par MIM ārējiem piešķirtiem ieņēmumiem Regulas (ES, *Euratom*) 2024/2509 21. panta 5. punkta nozīmē. Ja peļņa nav pietiekama, SAM neiejaucas, un piešķirējietāde atgūst visas summas tieši.

5. Kad ir pabeigtas visas dotācijas, kuru risku sedz SAM, Komisija var atgūt visas SAM turētās summas, un tās uzskata par Programmas vai tās pēcteces ārējiem piešķirtiem ieņēmumiem Regulas (ES, *Euratom*) 2024/2509 21. panta 5. punkta nozīmē.

31. pants

Īpašumtiesības uz rezultātiem

1. Atbalsta saņēmējiem pieder visi rezultāti, ko tie radījuši.
2. Rezultāti ir divu vai vairāku atbalsta saņēmēju kopīpašums, ja tie ir kopīgi radīti un nav iespējams:
 - a) noteikt katra saņēmēja attiecīgo ieguldījumu vai
 - b) tos nodalīt, kad tiek prasīta to aizsardzība.

Līdzīpašnieki rakstiski vienojas par kopīpašuma sadalījumu un izmantošanas noteikumiem. Ja vien nav panākta cita vienošanās, katrs līdzīpašnieks var piešķirt trešām personām vienkāršas licences, kas ļauj valorizēt kopīpašumā esošos rezultātus (bez tiesībām izdot apakšlicenci), ja pārējiem līdzīpašniekiem tiek sniegts iepriekšējs paziņojums un taisnīga un saprātīga kompensācija. Līdzīpašnieki var rakstiski vienoties piemērot citu režīmu, kas nav kopīpašums.

3. Ja darbībā iesaistītajām trešām personām (arī personālam) ir tiesības uz rezultātiem, saņēmēji nodrošina, ka šīs tiesības var īstenot tādā veidā, kas ir saderīgs ar to pienākumiem attiecībā uz minētajiem rezultātiem.
4. Pienācīgi pamatotos gadījumos uz īpašumtiesību nodošanu var attiekties nosacījumi, kas izklāstīti darba programmā vai dotācijas nolīgumā, tai skaitā prasība nodot tālāk jebkādas saistības attiecībā uz rezultātiem.

Izplatīšana un valorizācija

1. Atbalsta saņēmēji pārvalda savus rezultātus saskaņā ar pienākumiem, kas izklāstīti darba programmā vai dotācijas nolīgumā. Tā ietvaros atbalsta saņēmēji:
 - a) aizsargā savus rezultātus, ja tas ir pamatoti, it sevišķi, ja rezultātiem piemīt komerciāls potenciāls vai ja tie ir saistīti ar drošību;
 - b) piešķir piekļuvi saviem rezultātiem un iepriekš uzkrātajām zināšanām, ja tas ir vajadzīgs darbības uzdevumu izpildei vai rezultātu valorizēšanai;
 - c) dara visu iespējamo, lai tieši vai netieši valorizētu savus rezultātus, tai skaitā ar nodošanu vai licencēšanu; ja rezultāti noteiktā laikposmā netiek valorizēti, Komisija var noteikt instrumentus un rīkus, piemēram, tos, ko izmanto saistībā ar Regulas (ES) XXX [Eiropas Konkurētspējas fonds] III nodaļā izklāstīto valorizācijas stratēģiju, un attiecīgie atbalsta saņēmēji tos izmanto, lai veicinātu attiecīgo rezultātu valorizāciju;
 - d) rezultātus pēc iespējas drīzāk publisko piemērotā veidā, vienlaikus saglabājot to konfidencialitāti, ja tas nepieciešams rezultātu aizsardzības, drošības apsvērumu vai leģitīmo interešu dēļ;
 - e) ievēro atvērtās zinātnes praksi, tai skaitā:
 - i) nodrošinot atvērtu piekļuvi visām zinātniski recenzētām publikācijām par rezultātiem;
 - ii) atbildīgi pārvaldot pētniecības datus darbības ietvaros un citus rezultātus saskaņā ar principiem “atrodamība”, “pieejamība”, “sadarbspēja” un “atkalizmantojamība” (FAIR principi), kā arī nodrošinot atvērtu piekļuvi tiem, ja vien tas nav pretrunā piemērojamiem tiesību aktiem un leģitīmām interesēm, tai skaitā komerciālām interesēm, vai ja nepastāv citi ierobežojumi;

- f) ja vien darba programmā nav noteikts citādi, izstrādā un regulāri atjaunina savu rezultātu, arī datu, pārvaldības plānu;
- g) piešķir tiesības bez autoratlīdzības piekļūt saviem rezultātiem, lai šādas struktūras varētu izstrādāt, īstenot un uzraudzīt savu politiku:
 - i) Savienības iestādes, struktūras, biroji un aģentūras;
 - ii) dalībvalstu iestādes, ja tas paredzēts darba programmā vai dotācijas nolīgumā.

33. pants

Pirmskomercializācijas iepirkums un inovatīvu risinājumu publiskais iepirkums

1. Dotāciju darbībā var ietvert vai par galveno mērķi var izvirzīt pirmskomercializācijas iepirkumu vai inovatīvu risinājumu iepirkumu. Šādu iepirkumu veic atbalsta saņēmēji, kuri ir publiskā vai privātā sektora iepirkuma veicēji.
2. Iepirkuma procedūras:
 - a) ja tās veic publiskā sektora iepirkuma veicēji: atbilst konkurences noteikumiem un pārredzamības, nediskriminēšanas, vienlīdzīgas attieksmes, pareizas finanšu pārvaldības un proporcionalitātes principiem, kā arī piemērojamajiem ES noteikumiem par Savienības stratēģiskās autonomijas aizsargāšanu un Savienības regulatīvajām prasībām konkrētās nozarēs;
 - b) ja tās veic privātā sektora iepirkuma veicēji: atbilst LESD principiem, konkurences noteikumiem un piemērojamajām līgumtiesībām, ES noteikumiem par Savienības stratēģiskās autonomijas aizsargāšanu un Savienības regulatīvajām prasībām konkrētās nozarēs;
 - c) var atļaut vienā un tajā pašā procedūrā piešķirt vairāku līgumu slēgšanas tiesības (“iepirkums no vairākiem piegādātājiem”);
 - d) paredz līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanu pretendentiem, kas piedāvā labāko cenas un vērtības attiecību, un vienlaikus izvairās no jebkāda interešu konflikta.

3. Pirmskomercializācijas iepirkuma gadījumā iepirkuma procedūru var paātrināt, un tā var ietvert pirmo šāda veida risinājumu iegādi, lai vienkāršotu un atvieglotu īstenošanu.
4. Var piemērot īpašus nosacījumus, tai skaitā attiecībā uz iepirkto pakalpojumu, preču vai būvdarbu izpildes vietu un rezultātu īpašumtiesībām un piekļuvi tiem. Tā ietvaros pirmskomercializācijas iepirkuma vajadzībām:
 - a) līgumslēdzējiem pieder vismaz intelektuālā īpašuma tiesības uz to radītajiem rezultātiem, savukārt iepirkuma veicēji iegūst vismaz tiesības bez autoratlīdzības piekļūt rezultātiem savām vajadzībām, kā arī tiesības bez autoratlīdzības piekļūt rezultātiem, lai to esošie un turpmākie darbuzņēmēji varētu izmantot rezultātus iepirkuma veicēju labā;
 - b) ārkārtas situācijās, kad darbuzņēmēji nevar piegādāt pietiekamus risinājumus, lai nodrošinātu plašāku pieprasījumu ES tirgū, iepirkuma veicējiem ir tiesības piešķirt vai pieprasīt darbuzņēmējiem piešķirt tiesības trešām personām komerciāli izmantot rezultātus iepirkuma veicēja labā vai plašāku tirgu labā neekskluzīvā kārtā un ar taisnīgiem un saprātīgiem nosacījumiem;
 - c) ja darbuzņēmēji noteiktā termiņā neizmanto savus rezultātus komerciālos nolūkos vai neatbilstīgi izmanto savus rezultātus pretrunā sabiedrības interesēm, tiem var prasīt nodot rezultātu īpašumtiesības iepirkuma veicējiem saskaņā ar iepirkuma līgumu.
5. Iepirkuma darbības, ko veic Komisija vai īstenošanas struktūras, var būt iepirkums pirmskomercializācijas posmā vai inovatīvu risinājumu publiskais iepirkums. Šādu iepirkumu veic Komisija vai attiecīgā īstenošanas struktūra savā vārdā vai kopā ar dalībvalstu un Programmas asociēto trešo valstu līgumslēdzējām iestādēm.

III nodaļa

Eiropas Inovācijas padome

34. pants

Noteikumi par Eiropas Inovācijas padomi

1. Saskaņā ar Regulas (ES) XXX [Eiropas Konkurētspējas fonds] 20. panta 2. punkta a) apakšpunkta i) punktu un kā norādīts darba programmā, EIP pārejas dotācijas var piešķirt, neizsludinot uzaicinājumus iesniegt priekšlikumus, pēc programmas vadītāja ieteikuma un neatkarīgu ārējo ekspertu ieteikuma, ievērojot skaidrus un objektīvus kritērijus, lai nodrošinātu turpmāko finansējumu rezultātiem, kas radīti, īstenojot darbības, kas finansētas no Programmas un saskaņā ar pamatprogrammas “Apvārsnis Eiropa” Regulu (ES) 2021/695.
2. EIP instruments “*Accelerator*” atbalsta tikai atsevišķus atbalsta saņēmējus un atsevišķus ieguldījumu saņēmējus, kas ir MVU, tai skaitā jo īpaši jaunuzņēmumus un augošus uzņēmumus, un pienācīgi pamatotos gadījumos mazus vidējas kapitalizācijas uzņēmumus.
3. Priekšlikumus EIP instrumenta “*Accelerator*” darbībām var iesniegt viens vai vairāki tiesību subjekti, kas plāno izveidot vai atbalstīt potenciālo saņēmēju, iepriekš vienojoties ar minēto saņēmēju. Ja potenciālais saņēmējs ir izraudzīts finansējuma piešķiršanai, dotācijas un ieguldījumu nolīgumu noslēdz tikai ar attiecīgo atbalsta saņēmēju.
4. Finansējuma apvienošanas darbību gadījumā atbalsta saņēmējs un ieguldījumu saņēmējs var atšķirties tādā ziņā, ka ieguldījumu saņēmējs var būt atbalsta saņēmēja pārvaldītājsabiedrība vai mātesuzņēmums.
5. Finansēšanas struktūras, kas īsteno Savienības programmas vai Komisijas apstiprinātas valsts vai reģionālās finansēšanas struktūras vai programmas, var tieši iesniegt priekšlikumu par EIP pārejas dotācijas vai EIP instrumenta “*Accelerator*” uzaicinājumā iesniegt priekšlikumus, ja šādi priekšlikumi izriet no darbības, ko finansējušas apstiprinātas finansēšanas struktūras un programmas, projekta pārskatīšanas un atbilst EIP darba programmā izklāstītajiem nosacījumiem (EIP shēma “Plug-in” un EIP shēma “Fast Track”).

6. EIP instrumenta “*Accelerator*” gadījumā 25. panta 1. punktā noteiktos trešos izvērtēšanas kritērijus aizstāj ar darbības riska līmeni, īstenošanas kvalitāti un īstenošanu un Savienības atbalsta nepieciešamību.
7. Ieguldījumus veic nerentablos ieguldījumu saņēmējos un kopā ar citu privāto ieguldītāju līdzieguldījumiem. Tomēr, ja šāds atbalsts netiek pilnībā sniegts no Eiropas Konkurētspējas fonda vai ja uzņēmumi neatrod privātus līdzieguldītājus Savienībā vai ir tikai rentabli ārpus ES, atbalstu minētajiem ieguldījumiem var sniegt izņēmuma un pienācīgi pamatotos gadījumos, lai aizsargātu Savienības stratēģiskās intereses.
8. Atkāpjoties no Regulas (ES, *Euratom*) 2024/2509 212. panta 2. punkta a) apakšpunkta, nosacījumus par ekonomisko dzīvotspēju nepiemēro EIP instrumenta “*Accelerator*” ieguldījumu darbībām.
- Atkāpjoties no Regulas (ES, *Euratom*) 2024/2509 212. panta 3. punkta pirmās, otrās un ceturtās daļas, ieņēmumus, atmaksājumus un atgūtās summas no EIP fonda pašu kapitāla darbībām, kas finansēti no šīs regulas un tās priekštecēm, izmanto, lai sniegtu Savienības atbalstu EIP fonda pašu kapitāla darbībām. Atkāpjoties no Regulas (ES, *Euratom*) 2024/2509 21. panta 3. punkta f) apakšpunkta un saskaņā ar tās 21. panta 5. punktu, šie resursi veido ārējos piešķirtos ieņēmumus šai programmai.
9. Apvienotā finansējuma darbības aptur, groza vai pienācīgi pamatotos gadījumos aptur, ja nav sasniegti izmērāmi atskaites punkti vai ja atbalsta saņēmējs atsaka ieguldījumu atbalstu bez pamatota iemesla.
10. EIP fonds izņēmuma kārtā var piešķirt turpmākus ieguldījumus tikai vienā no šādiem diviem gadījumiem:
- a) ja tas nepieciešams, lai aizsargātu Savienības stratēģiskos aktīvus, intereses, autonomiju vai drošību, vai
 - b) ja turpmākās finansēšanas kārtas neturpinās vai turpinātos ar ievērojami neizdevīgākiem nosacījumiem bez EIP turpmākā ieguldījuma.

11. EIP darba programmā var noteikt papildu ierobežojumus attiecībā uz turpmāka atbalsta piešķiršanu, jo īpaši attiecībā uz minētā atbalsta apjomu. Programmas komiteja tiek pienācīgi un laikus informēta par šādu turpmāku atbalstu.

35. pants

Atcelšana

Regulu (ES) 695/2021 atceļ no 2028. gada 1. janvāra.

36. pants

Pārejas noteikumi

1. Šī regula neskar attiecīgo darbību turpināšanu vai grozīšanu – līdz to slēgšanai – saskaņā ar Regulu (ES) 695/2021, ko attiecīgajām darbībām turpina piemērot līdz to slēgšanai.
2. No Programmas finansējuma var segt arī izdevumus par tehnisko un administratīvo palīdzību, kas ir vajadzīga, lai nodrošinātu pāreju starp Programmu un pasākumiem, kuri pieņemti saskaņā ar iepriekšējo programmu – Regulu (ES) Nr. 695/2021.

37. pants

Stāšanās spēkā un piemērošana

Šī regula stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

To piemēro no 2028. gada 1. janvāra.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

Briselē,

Eiropas Parlamenta vārdā –

Padomes vārdā –

priekšsēdētājs/priekšsēdētāja

priekšsēdētājs/priekšsēdētāja
